

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2023. gada 21. decembrī*

Satura rādītājs

I.	Atbilstošās tiesību normas	4
A.	<i>UEFA</i> statūti	4
B.	<i>UEFA</i> un <i>URBSFA</i> tiesiskais regulējums par “vietējiem spēlētājiem”	4
1.	<i>UEFA</i> tiesiskais regulējums	4
2.	<i>URBSFA</i> tiesiskais regulējums	5
II.	Pamatlietas fakti un prejudiciālie jautājumi	7
III.	Par pieņemamību	9
A.	Par iesniedzējtiesas nolēmuma pieņemšanas procesuālajiem nosacījumiem	9
B.	Par iesniedzējtiesas nolēmuma saturu	10
C.	Par to, vai faktiski pastāv strīds pamatlietā, un par Tiesai uzdoto jautājumu nozīmīgumu	11
D.	Par pamatlietas strīda pārrobežu dimensiju	11
IV.	Par prejudiciālajiem jautājumiem	12
A.	Ievada apsvērumi	13
1.	Par pamatlietas priekšmetu	13
2.	Par Savienības tiesību piemērojamību sportam un sporta apvienību darbībai	13
3.	Par LESD 165. pantu	15
B.	Par prejudiciālajiem jautājumiem, ciktāl tie attiecas uz LESD 101. pantu	17
1.	Par LESD 101. panta 1. punkta interpretāciju	17

* Tiesvedības valoda – franču.

a) Par “uzņēmumu apvienības lēmuma” esamību	17
b) Par ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm	17
c) Par rīcības, kuras “mērķis” vai “sekas” ir konkurences apdraudējums, jēdzienu un par šādas rīcības esamības konstatēšanu	18
1) Par tādas rīcības konstatēšanu, kuras “mērķis” ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci	18
2) Par tādas rīcības konstatēšanu, kuras “sekas” ir konkurences nepieļaušana, ierobežošana vai izkropļošana	20
3) Par noteikumu, ar kuriem klubiem tiek prasīts, lai to komandās būtu noteikts tā dēvēto “vietējo” spēlētāju minimālais skaits, kvalificēšanu par uzņēmumu apvienības lēmumu, kura “mērķis” vai “sekas” ir ierobežot konkurenci	21
d) Par iespēju noteiktu īpašu rīcību atzīt par tādu, uz kuru nav attiecināms LESD 101. panta 1. punkts	23
2. Par LESD 101. panta 3. punkta interpretāciju	24
C. Par prejudiciālajiem jautājumiem, ciktāl tie attiecas uz LESD 45. pantu	28
1. Par netiešas diskriminācijas vai šķēršļa darba ņēmēju pārvietošanās brīvībai pastāvēšanu	28
2. Par iespējama pamatojuma esamību	28
V. Par tiesāšanās izdevumiem	30

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Konkurence – Iekšējais tirgus – Starptautisko un nacionālo sporta apvienību pieņemti regulējumi – Profesionālais futbols – Privāttiesību subjekti, kam ir regulējošas, kontroles un sodu piemērošanas pilnvaras – Noteikumi, ar kuriem tiek prasīts, lai profesionālā futbola klubos būtu noteikts tā dēvēto “vietējo” spēlētāju minimālais skaits – LESD 101. panta 1. punkts – Uzņēmumu apvienības lēmums, kas apdraud konkurenci – Pretkonkurences “mērķa” un “seku” jēdzieni – Atbrīvojums atbilstoši LESD 101. panta 3. punktam – Nosacījumi – LESD 45. pants – Netieša diskriminācija pilsonības dēļ – Šķērslis darba ņēmēju pārvietošanās brīvībai – Pamatojums – Nosacījumi – Pierādīšanas pienākums

Lietā C-680/21

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunal de première instance francophone de Bruxelles* (Briseles frankofonā pirmās instances tiesa, Beļģija) iesniegusi ar 2021. gada 15. oktobra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2021. gada 11. novembrī, tiesvedībā

UL,

SA Royal Antwerp Football Club

pret

Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA),

piedaloties:

Union des associations européennes de football (UEFA),

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietnieks L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], palātas priekšsēdētāji A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], K. Likurģs [*C. Lycourgos*] un O. Spinjana-Matei [*O. Spineanu-Matei*], tiesneši M. Safjans [*M. Saffjan*], L. S. Rosi [*L. S. Rossi*], I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*], A. Kumins [*A. Kumin*], N. Jēskinens [*N. Jääskinen*], N. Vāls [*N. Wahl*], J. Pasers [*J. Passer*] (referents), M. L. Arasteja Saūna [*M. L. Arastey Sahún*] un M. Gavalecs [*M. Gavalec*],

ģenerāladvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretāre: M. Krauzenbeka [*M. Krausenböck*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2022. gada 15. novembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- UL vārdā – *J.-L. Dupont, S. Engelen, M. Hissel* un *F. Stockart*, advokāti,
- SA Royal Antwerp Football Club vārdā – *J.-L. Dupont, M. Hissel* un *F. Stockart*, advokāti,
- Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA) vārdā – *N. Cariat, E. Matthys* un *A. Stévenart*, advokāti,
- Union des associations européennes de football (UEFA) vārdā – *B. Keane, D. Slater* un *D. Waelbroeck*, advokāti,
- Beļģijas valdības vārdā – *P. Cottin, J.-C. Halleux, C. Pochet* un *L. Van den Broeck*, pārstāvji,
- Grieķijas valdības vārdā – *K. Boskovits*, pārstāvis,
- Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna, A. Kramarczyk-Szaładzińska* un *M. Wiqcek*, pārstāvji,
- Portugāles valdības vārdā – *P. Barros da Costa, R. Capaz Coelho* un *C. Chambel Alves*, pārstāvji,
- Rumānijas valdības vārdā – *L.-E. Baţagoi, E. Gane, L. Liţu* un *A. Rotăreanu*, pārstāves,
- Zviedrijas valdības vārdā – *H. Eklinder, J. Lundberg, C. Meyer-Seitz, A. Runeskjöld, M. Salborn Hodgson, R. Shahsavan Eriksson, H. Shev* un *O. Simonsson*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *S. Baches Opi, B.-R. Killmann, D. Martin* un *G. Meessen*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2023. gada 9. marta tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par LESD 45. un 101. panta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp UL un *SA Royal Antwerp Football Club* (turpmāk tekstā – “*Royal Antwerp*”), no vienas puses, un *Union royale belge des sociétés de football association ASBL* (Beļģijas Karaliskā futbola klubu apvienība, *URBSFA*), no otras puses, par prasību atcelt šķirējtiesas nolēmumu, ar kuru kā daļēji nepieņemama un daļēji nepamatota tika noraidīta prasība par spēkā neesamības atzīšanu un zaudējumu atlīdzību, ko UL un *Royal Antwerp* bija cēlušī pret *Union des associations européennes de football* (Eiropas Futbola asociāciju savienība, *UEFA*) un *URBSFA*.

I. Atbilstošās tiesību normas

A. UEFA statūti

- 3 *UEFA* ir privāttiesību apvienība, kas reģistrēta Šveicē. Saskaņā ar *UEFA* statūtu redakcijā, kas pieņemta 2021. gadā (turpmāk tekstā – “*UEFA* statūti”), 2. pantu tās mērķi ir tostarp “risināt visus jautājumus attiecībā uz Eiropas līmeņa futbolu”, “uzraudzīt un kontrolēt futbola attīstību Eiropā visos tā veidos”, kā arī “sagatavot un rīkot visu veidu Eiropas mēroga starptautiskas futbola sacensības un turnīrus”.
- 4 Saskaņā ar *UEFA* statūtu 5. pantu ikviena apvienība, kas ir dibināta kādā Eiropas valstī, kuru par neatkarīgu valsti ir atzinusi lielākā daļa Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) dalībvalstu, un kas ir atbildīga par futbola organizāciju šajā valstī, var kļūt par *UEFA* biedri. Atbilstoši šo statūtu 7.a pantam šāds statuss ietver pienākumu attiecīgajām apvienībām ievērot tostarp *UEFA* statūtus, noteikumus un lēmumus, kā arī likt valstī, kurai tās pieder, šos noteikumus ievērot profesionālajām līgām, kuras ir to pakļautībā, kā arī klubiem un spēlētājiem. Praksē vairāk nekā 50 nacionālās futbola apvienības šobrīd ir *UEFA* biedres.
- 5 Saskaņā ar minēto statūtu 11. un 12. pantu *UEFA* citstarp ir šādas struktūras: “augstākā līmeņa instance”, saukta par “Kongresu”, un “Izpildkomiteja”.

B. UEFA un URBSFA tiesiskais regulējums par “vietējiem spēlētājiem”

1. UEFA tiesiskais regulējums

- 6 2005. gada 2. februārī *UEFA* Izpildkomiteja pieņēma noteikumus, kuros bija paredzēts, ka profesionālā futbola klubiem, kas piedalās *UEFA* organizētās starptautiskās futbola starpklubu sacensībās, ir jāreģistrē spēles protokolā ne vairāk kā 25 spēlētāji, kuru vidū ir noteikts minimālais tādu spēlētāju skaits, kas kvalificēti kā “vietējie spēlētāji” un definēti kā spēlētāji, kuri

neatkarīgi no to pilsonības vecumā no 15 līdz 21 gadam vismaz trīs gadus ir trenējušies savā vai citā tās pašas nacionālās futbola apvienības klubā (turpmāk tekstā – “noteikumi par “vietējiem spēlētājiem””).

- 7 2005. gada 21. aprīlī *UEFA* Kongress sanāksmē, kurā piedalījās visas nacionālās futbola apvienības, kas ir tās biedres, un kurš notika Tallinā (Igaunija) (turpmāk tekstā – “Tallinas kongress”), apstiprināja noteikumus par “vietējiem spēlētājiem”.
- 8 Kopš 2007./2008. gada sezonas šajos noteikumos ir paredzēts, ka profesionālā futbola klubiem, kas piedalās *UEFA* organizētās starptautiskās futbola starpklubu sacensībās, ir jāreģistrē spēles protokolā vismaz astoņi “vietējie spēlētāji” sarakstā, kurā spēlētāju kopējais skaits ir 25. No šiem astoņiem spēlētājiem vismaz četriem jābūt trenētiem klubā, kurš tos iekļāvis sarakstā.

2. *URBSFA* tiesiskais regulējums

- 9 *URBSFA* ir apvienība, kuras mītnesvieta ir Beļģijā. Tās mērķis ir futbola organizēšana un popularizēšana šajā dalībvalstī. Tādējādi tā ir gan *UEFA*, gan *Fédération internationale de football association* (Starptautiskā Futbola federācija, *FIFA*) biedre.
- 10 2011. gadā *URBSFA* savā federālajā regulējumā iekļāva noteikumus par “vietējiem spēlētājiem”.
- 11 To redakcijā, kas bija piemērojama šķirējtiesas procesa, kurš notika pirms pamattiesvedības, laikā, šie noteikumi bija formulēti šādi:

“P335.11. pants – “Profesionālā futbola 1A. un 1B. divīzija: “*Squad size limit*” saraksta nosūtīšana

1. Nosūtāmie saraksti

11. Visiem profesionālā futbola 1A. un 1B. divīzijas klubiem ir jānosūta šādi saraksti [...] un tie jāatjaunina:

- saraksts, kurā ir ne vairāk kā 25 spēlētāji [...], no kuriem vismaz 8 spēlētāji ir trenējušies Beļģijas klubos P1422. panta 12. punkta izpratnē, un vismaz 3 spēlētājiem ir jāatbilst papildu nosacījumam, kas minēts P1422. panta 13. punktā. Ja šīs minimālās prasības nav izpildītas, minētos spēlētājus nevar aizstāt ar spēlētājiem, kuri neatbilst šiem nosacījumiem.

[..]

P1422. pants – Obligāta reģistrēšana spēles protokolā

1. Profesionālā futbola klubu pirmajām komandām ir piemērojami šādi noteikumi:

11. Profesionālā futbola klubiem, kas piedalās pirmo komandu oficiālajās sacensībās [...], spēles protokolā ir jānorāda vismaz 6 spēlētāji, kas ir trenējušies kādā Beļģijas klubā; no tiem vismaz 2 spēlētājiem ir jāatbilst papildu nosacījumam, kas norādīts turpmāk 13. punktā. Ja klubs nevar reģistrēt iepriekšējā daļā noteikto minimālo spēlētāju skaitu, tas nedrīkst aizstāt minētos spēlētājus ar spēlētājiem, kas neatbilst šiem nosacījumiem.

12. Par spēlētājiem, kas ir trenējušies kādā Beļģijas klubā līdz savai 23. dzimšanas dienai, ir uzskatāmi spēlētāji, kas bija kvalificējušies kādā Beļģijas klubā vismaz trim pilnām sezonām.

13. Papildu nosacījumam atbilst spēlētāji, kuri bija norīkoti kādā Beļģijas klubā vismaz trīs pilnas sezonas pirms savas 21. dzimšanas dienas.

[..]

15. Profesionālā futbola 1A. un 1B. divīzijas klubi spēles protokolā var reģistrēt tikai spēlētājus, kas iekļauti kluba “*Squad size limit*” sarakstā (P335. pants).

16. Iepriekš minēto noteikumu pārkāpuma gadījumā kompetentā federālā iestāde uzliek sodus par neatbilstošu spēlētāju reģistrāciju [..], izņemot naudas sodus.”

12 Šie noteikumi vēlāk tika grozīti. Redakcijā, uz kuru lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir atsaukusies iesniedzējtiesa, tie ir formulēti šādi:

“B4.1[12]. pants

Dalībai sacensību futbola pirmo komandu oficiālajās spēlēs profesionālajam futbolam un amatieru futbolam piemēro īpašus nosacījumus.

P pants

Visiem profesionālā futbola 1A. un 1B. divīzijas klubiem ir jānosūta šādi saraksti [..] un tie jāatjaunina:

1° saraksts, kurā norādīti ne vairāk kā 25 spēlētāji [..], no kuriem vismaz 8 ir trenējušies Beļģijas klubos (tie ir spēlētāji, kuri bija kvalificējušies vismaz trīs pilnas sezonas kādā no Beļģijas klubiem pirms savas 23. dzimšanas dienas), un vismaz 3 spēlētājiem jāatbilst papildu nosacījumam, proti, ka tie šo prasību izpildīja pirms savas 21. dzimšanas dienas. Ja šīs minimālās prasības nav izpildītas, minētos spēlētājus nevar aizstāt ar spēlētājiem, kuri neatbilst šiem nosacījumiem.

[..]

Lai spēlētāju varētu reģistrēt “*Squad Size Limit*” sarakstā:

- viņam ir jābūt federācijas loceklim vai jābūt norīkojumam vai pagaidu kvalifikācijai klubā, kas pieprasa reģistrāciju; un
- tāda apmaksāta sportista gadījumā, kas nav [Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ)] dalībvalsts pilsonis, lai viņam varētu tikt izsniegta vienota atļauja, ir jāiesniedz vai nu joprojām derīgas vienotās atļaujas kopija, vai vietējās iestādes izsniegta oficiāla apstiprinājuma kopija par viņa dzīvesvietu Beļģijā, kas apliecina, ka apmaksātais sportists ir pieteicies iestādē [..];
- viņam ir jāatbilst kvalificēšanās nosacījumiem. Šī saraksta grozījumus var apstiprināt tikai federālā administrācija.

[..]

B6.109. pants

Reģistrējot spēlētājus spēles protokolā, ir jābūt izpildītiem šādiem turpmāk minētiem pienākumiem.

P pants

Profesionālā futbola klubu pirmajām komandām ir šādi pienākumi.

Profesionālā futbola klubiem, kas piedalās pirmo komandu oficiālajās sacensībās, spēles protokolā ir jānorāda vismaz 6 spēlētāji, kas ir trenējušies kādā Beļģijas klubā, no kuriem vismaz 2 atbilst turpinājumā norādītajam papildu nosacījumam.

Ja klubs nevar reģistrēt iepriekšējā daļā noteikto minimālo spēlētāju skaitu, tas nedrīkst aizstāt minētos spēlētājus ar spēlētājiem, kas neatbilst šiem nosacījumiem.

- Par spēlētājiem, kuri ir trenējušies kādā Beļģijas klubā līdz savai 23. dzimšanas dienai, ir uzskatāmi spēlētāji, kas bija kvalificējušies kādā Beļģijas klubā vismaz trim pilnām sezonām.
- Papildu nosacījumam atbilst spēlētāji, kuri bija norīkoti kādā Beļģijas klubā vismaz trīs pilnas sezonas pirms savas 21. dzimšanas dienas.

[..]

Profesionālā futbola 1A. un 1B. divīzijas klubi spēles protokolā var reģistrēt tikai tos spēlētājus, kas iekļauti kluba “*Squad size limit*” sarakstā.

Iepriekš minēto noteikumu pārkāpuma gadījumā kompetentā federālā iestāde uzliek sodus par neatbilstošu spēlētāju reģistrāciju [..], izņemot naudas sodus.”

II. Pamatlietas fakti un prejudiciālie jautājumi

- 13 UL ir profesionāls futbola spēlētājs, kurš ir trešās valsts valstspiederīgais, kā arī Beļģijas pilsonis. Beļģijā viņš profesionālo darbību ir veicis jau daudzus gadus. Viņš ir secīgi spēlējis Beļģijā reģistrētajā profesionālā futbola klubā *Royal Antwerp* un pēc tam citā profesionālā futbola klubā.
- 14 2020. gada 13. februārī UL cēla prasību *Cour Belge d'Arbitrage pour le Sport* (Beļģijas Sporta šķīrējtiesa; turpmāk tekstā – “*CBAS*”), tostarp lūdzot atzīt par spēkā neesošiem *UEFA* un *URBSFA* noteikumus par “vietējiem spēlētājiem”, jo tie pārkāpj LESD 45. pantu un 101. pantu, un atlīdzināt ar šiem noteikumiem UL nodarīto kaitējumu. Pēc tam *Royal Antwerp* brīvprātīgi iestājās lietā, arī prasot atlīdzināt ar minētajiem noteikumiem nodarīto kaitējumu.
- 15 Ar šķīrējtiesas nolēmumu, kas pieņemts 2020. gada 10. jūlijā, *CBAS* nolēma, ka šīs prasības ir nepieņemamas, ciktāl tās attiecas uz *UEFA* noteikumiem par “vietējiem spēlētājiem”, un pieņemamas, bet nepamatotas, ciktāl tās attiecas uz *URBSFA* noteikumiem.
- 16 Attiecībā uz *UEFA*, kura nebija šķīrējtiesas procesa dalībniece, pieņemtajiem noteikumiem *CBAS* tostarp uzskatīja, ka, ņemot vērā to, ka šiem noteikumiem ir atsevišķs raksturs attiecībā pret dažādo nacionālo futbola apvienību, *UEFA* biedru, tostarp *URBSFA*, pieņemtajiem noteikumiem, tos nevar uzskatīt par aizliegtas vienošanās starp šiem dažādajiem subjektiem rezultātu LESD 101. panta 1. punkta izpratnē.

- 17 *CBAS* būtībā atzina, pirmām kārtām, ka *URBSFA* pieņemtie noteikumi nepārkāpj LESD 45. pantā garantēto darba ņēmēju pārvietošanās brīvību, jo tie ir vienādi piemērojami, nerada nekādu tiešu vai netiešu diskrimināciju pilsonības dēļ un katrā ziņā ir pamatoti ar legītīmiem mērķiem, kas nepieciešami šo mērķu sasniegšanai un ir samērīgi ar tiem. Otrām kārtām, tā nosprieda, ka nedz šo noteikumu mērķis, nedz sekas nav konkurences ierobežošana un ka tie turklāt ir nepieciešami legītīmu mērķu sasniegšanai un ir samērīgi ar tiem, un līdz ar to nepārkāpj arī LESD 101. panta 1. punktu.
- 18 Tādēļ *CBAS* noraidīja UL un *Royal Antwerp* prasības.
- 19 Ar 2020. gada 1. septembrī izsniegto pavēsti UL un *Royal Antwerp* ierosināja tiesvedību pret *URBSFA Tribunal de première instance francophone de Bruxelles* (Briseles frankofonā pirmās instances tiesa, Beļģija), lūdzot atcelt šo šķirējtiesas nolēmumu, jo ar to atbilstoši Beļģijas Tiesu kodeksa 1717. pantam esot tikušas pārkāptas absolūtas normas.
- 20 Prasījumu pamatojumam tie būtībā ir norādījuši, pirmkārt, ka ar *UEFA* un *URBSFA* pieņemtajiem noteikumiem par “vietējiem spēlētājiem” tiek īstenots kopējs plāns, kura mērķis un sekas ir ierobežot konkurenci LESD 101. panta 1. punkta izpratnē. Otrkārt, šie noteikumi pārkāpjot LESD 45. pantā garantēto darba ņēmēju pārvietošanās brīvību, ciktāl tie ierobežojot gan tāda profesionālā futbola kluba kā *Royal Antwerp* iespēju pieņemt darbā spēlētājus, kas neatbilst to izvirzītajām vietējās vai nacionālās izcelsmes prasībām, un izlaist tos uz spēli, gan tāda spēlētāja kā UL iespēju sagaidīt to, ka klubs, saistībā ar kuru viņš nevar atsaukties uz šādu izcelsmi, viņu pieņems darbā un izlaidīs laukumā.
- 21 2021. gada 9. novembrī *UEFA* iesniedza pieteikumu par brīvprātīgu iestāšanos lietā *URBSFA* prasījumu atbalstam.
- 22 Ar spriedumu, kas pasludināts 2021. gada 26. novembrī, tas ir, pēc datuma, kurā Tiesā tika iesniegts šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, *UEFA* pieteikums par brīvprātīgu iestāšanos lietā tika atzīts par pieļaujamu. 2021. gada 13. decembrī iesniedzējtiesa informēja Tiesu par šī jaunā pamatlietas dalībnieka pielaišanu atbilstoši Tiesas Reglamenta 97. panta 2. punktam.
- 23 Lēmumā par prejudiciālu jautājumu uzdošanu *Tribunal de première instance francophone de Bruxelles* (Briseles frankofonā pirmās instances tiesa) norāda, pirmkārt, ka pamatlietā aplūkotais šķirējtiesas nolēmums gan, ciktāl ar to ir konstatēta UL un *Royal Antwerp* prasību daļēja nepieņemamība, gan, ciktāl ar to šīs prasības pārējā daļā ir noraidītas kā nepamatotas, ir balstīts uz divu Savienības tiesību normu, proti, LESD 45. un 101. panta, interpretāciju un piemērošanu; un šo normu neievērošana ir kvalificējama kā “absolūtas normas pārkāpums” Beļģijas Tiesu kodeksa 1717. panta izpratnē, ņemot vērā šo normu raksturu un Tiesas atbilstīgo judikatūru (spriedumi, 1999. gada 1. jūnijs, *Eco Swiss*, C-126/97, EU:C:1999:269, un 2006. gada 26. oktobris, *Mostaza Claro*, C-168/05, EU:C:2006:675).
- 24 Otrkārt, iesniedzējtiesa uzskata – lai varētu taisīt spriedumu, tai ir jāsaņem no Tiesas precizējumi par LESD 45. un 101. panta interpretāciju. Būtībā šī tiesa vaicā, pirmām kārtām, vai *UEFA* un *URBSFA* pieņemtie noteikumi par “vietējiem spēlētājiem” var tikt kvalificēti kā “nolīgums starp uzņēmumiem”, “uzņēmumu apvienības lēmums” vai “saskaņota darbība” LESD 101. panta izpratnē. Otrām kārtām, tā vaicā par šo noteikumu atbilstību šajā pantā noteiktajam aizliegtu vienošanos aizliegumam un LESD 45. pantā garantētajai darba ņēmēju pārvietošanās brīvībai, kā arī par minēto noteikumu iespējamo pamatoto, piemēroto, nepieciešamo un samērīgo raksturu. Šajā kontekstā minētā tiesa citstarp atsauca uz Eiropas Komisijas publicēto paziņojumu presei

un šīs iestādes uzdevumā veiktu pētījumu, kura “galvenais secinājums” ir tāds, ka aplūkoti noteikumi var radīt netiešu diskriminējošu ietekmi pilsonības dēļ un ierobežojošu ietekmi uz darba ņēmēju pārvietošanās brīvību, un attiecībā uz šo ietekmi nav pierādīts, ka tā ir samērīga ar ierobežotajiem, no šiem noteikumiem izrietošajiem ieguvumiem konkurētspējīga līdzsvara starp futbola klubiem un spēlētāju apmācīšanas ziņā, ņemot vērā mazāk ierobežojošos alternatīvos pasākumus, kas šķiet iespējami.

25 Šādos apstākļos *Tribunal de première instance francophone de Bruxelles* (Briseles frankofonā pirmās instances tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai LESD 101. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam pretrunā ir plāns saistībā ar “vietējiem spēlētājiem”, ko 2005. gada 2. februārī pieņēmusi *UEFA* izpildkomiteja un 2005. gada 21. aprīlī Tallinā notikušajā kongresā apstiprinājušas *UEFA* 52 locekles asociācijas un kas tika istenots ar reglamentiem, kurus pieņēmušas gan *UEFA*, gan tās locekles federācijas?

2) Vai LESD 45. un 101. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie liedz piemērot noteikumus par vietējo spēlētāju iekļaušanu spēles protokolā un laišanu laukumā, kas ieviesti *URBSFA* federālā reglamenta P335.11. un P1422. pantā un pārņemti jaunā *URBSFA* reglamenta 4. sadaļas B4.1[12]. pantā un 6. sadaļas B6.109. pantā?”

III. Par pieņemamību

26 *URBSFA*, *UEFA*, Rumānijas valdība un Komisija pauda šaubas par abu iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu pieņemamību.

27 Argumenti, kurus tās ir izvirzījušas šajā ziņā, būtībā ir četru veidu. Tie ietver, pirmkārt, procesuāla rakstura argumentus par to, ka iesniedzējtiesas nolēmums tika pieņemts pirms *UEFA* tika atļauts iestāties lietā un tāad pirms tā tika uzklautā pamatlietā. Otrkārt, tiek minēti formāla rakstura argumenti, ka šā lēmuma saturs neatbilstot Reglamenta 94. panta a) punktā noteiktajām prasībām, jo minētajā lēmumā neesot pietiekami detalizēti izklāstīti faktiskie un tiesiskie apstākļi, kuros iesniedzējtiesa uzdod Tiesai savus jautājumus, un šī situācija liedzot ieinteresētajām personām lietderīgi formulēt nostāju par izskatāmajiem jautājumiem. Treškārt, ir izvirzīti materiāltiesiski argumenti par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu hipotētisko raksturu, jo nepastāvot faktiskis strīds, kura risināšanai būtu nepieciešams jebkāds interpretējošs Tiesas nolēmums. Šāda situācija it īpaši izrietot no tā, ka noteikumi par “vietējiem spēlētājiem” neliedza *Royal Antwerp* un pēc tam vēl vienam profesionālā futbola klubam pieņemt darbā un laist laukumā UL. Ceturtkārt, pamatlieta attiecībā uz LESD 45. pantu esot jāuzskata par tādu, kas norisinās “tikai valsts teritorijā”, un par tādu, kas nevar “iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm” LESD 101. panta izpratnē, ņemot vērā tās *inter partes* raksturu, UL pilsonību, *Royal Antwerp* reģistrācijas vietu, kā arī *URBSFA* pieņemto noteikumu ierobežoto ģeogrāfisko tvērumu.

A. Par iesniedzējtiesas nolēmuma pieņemšanas procesuālajiem nosacījumiem

28 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā Tiesai, ņemot vērā funkciju sadali starp to un dalībvalstu tiesām, nav jāpārbauda, vai iesniedzējtiesas nolēmums ir pieņemts atbilstoši valsts noteikumiem par tiesu organizāciju un procesu tajās. Turklāt Tiesai ir jābalstās uz šo nolēmumu, ja vien tas nav atcelts, izmantojot valsts tiesībās eventuāli paredzētās pārsūdzības procedūras (spriedumi, 1982. gada 14. janvāris, *Reina*, 65/81, EU:C:1982:6, 7. punkts, un 2022. gada 29. marts, *Getin Noble Bank*, C-132/20, EU:C:2022:235, 70. punkts).

- 29 Šajā gadījumā Tiesai tātad nav jāieņem nostāja par iespējamām sekām, kas pamatlietas tiesvedībā un atbilstoši tai piemērojamajiem valsts noteikumiem par tiesu procesu var rasties saistībā ar jauna lietas dalībnieka pielaišanu pēc tam, kad jau ir ticis pieņemts lēmums par prejudiciālu jautājumu uzdošanu.
- 30 Turklāt attiecībā uz pirms šā sprieduma notikušo tiesvedību ir jānorāda, ka Reglamenta 97. panta 2. punktā ir noteikts, ka tad, ja ir tikusi pielaiستا jauna pamatlietas puse un ja tiesvedība Tiesā jau ir uzsākta, šī puse pieņem tiesvedību tādu, kāda tā ir brīdī, kad Tiesa ir informēta par minētās puses pielaišanu. Šajā lietā ir arī jākonstatē, ka, ņemot vērā tiesvedību, kāda tā bija brīdī, kad Tiesa tika informēta par *UEFA* pielaišanu nolūkā iestāties pamatlietā, šai pusei ne tikai bija nosūtīti visi procesuālie dokumenti, kuri jau bija izsniegti pārējām ieinteresētajām personām, kā paredzēts šajā pašā tiesību normā, bet tā arī varēja iesniegt apsvērumus tiesvedības rakstveida daļā un pēc tam tiesas sēdē mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai, ko tā faktiski arī izdarīja.

B. Par iesniedzējtiesas nolēmuma saturu

- 31 Prejudiciālā nolēmuma tiesvedība, kas paredzēta LESD 267. pantā, ir Tiesas un valsts tiesu sadarbības instruments, saistībā ar kuru pirmā sniedz otrajām tādas Savienības tiesību interpretācijas norādes, kas tām ir nepieciešamas, lai pasludinātu spriedumu izskatāmajās lietās. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, kas tagad ir atspoguļota Reglamenta 94. panta a) un b) punktā, nepieciešamība sniegt valsts tiesai noderīgu Savienības tiesību interpretāciju prasa, lai valsts tiesa izklāstītu lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, uz kuriem attiecas tās uzdotie jautājumi, vai vismaz paskaidrotu šo jautājumu pamatā esošos faktu pieņēmumus. Turklāt, kā noteikts Reglamenta 94. panta c) punktā, lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jābūt ietvertam to iemeslu izklāstam, kas likuši iesniedzējtiesai šaubīties par noteiktu Savienības tiesību normu interpretāciju vai spēkā esamību, kā arī saiknei, ko tā konstatējusi starp šīm tiesību normām un pamatlietai piemērojamo valsts tiesisko regulējumu. Šīs prasības it īpaši ir spēkā tādās jomās, kurām ir raksturīgi sarežģīti faktiskie un tiesiskie apstākļi, kā konkurences joma (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2012. gada 27. novembris, *Pringle*, C-370/12, EU:C:2012:756, 83. punkts, kā arī 2023. gada 29. jūnijs, *Super Bock Bebidas*, C-211/22, EU:C:2023:529, 23. un 24. punkts).
- 32 Turklāt iesniedzējtiesas nolēmumā ietvertajai informācijai ne tikai ir jāļauj Tiesai sniegt lietderīgas atbildes, bet arī jādod dalībvalstu valdībām, kā arī pārējām ieinteresētajām pusēm iespēja sniegt apsvērumus saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. pantu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1982. gada 1. aprīlis, *Holdijk u.c.*, no 141/81 līdz 143/81, EU:C:1982:122, 7. punkts, kā arī 2000. gada 11. aprīlis, *Deliège*, C-51/96 un C-191/97, EU:C:2000:199, 31. punkts).
- 33 Šajā gadījumā lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilst šā sprieduma divos iepriekšējos punktos atgādinātajām prasībām. Iesniedzējtiesa nolēmumā ir detalizēti izklāstīti faktiskie un tiesiskie apstākļi, kuros iekļaujas Tiesai uzdotie jautājumi. Turklāt šajā nolēmumā ir īsi, bet skaidri izklāstīti faktiskie un tiesiskie iemesli, kuru dēļ iesniedzējtiesa uzskatīja par nepieciešamu uzdot šos jautājumus, kā arī saikne, kas, tās ieskatā, saista LESD 45. un 101. pantu ar pamatlietu, ņemot vērā Tiesas judikatūru.
- 34 Tāpat Tiesai iesniegto rakstveida apsvērumu saturs atklāj, ka šo apsvērumu autoriem nav bijušas nekādas grūtības izprast faktiskos un tiesiskos apstākļus, kādos iesniedzējtiesa ir uzdevusi savus jautājumus, saprast to pamatā esošo faktisko informāciju, izprast iemeslus, kuru dēļ iesniedzējtiesa uzskatīja par nepieciešamu uzdot šos jautājumus, kā arī galu galā pilnīgā un lietderīgā veidā paust nostāju šajā ziņā.

C. Par to, vai faktiski pastāv strīds pamatlietā, un par Tiesai uzdoto jautājumu nozīmīgumu

- 35 Tikai valsts tiesa, kura izskata strīdu pamatlietā un kurai ir jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas nolēmumu, var, ņemot vērā strīda īpatnības, noteikt gan to, cik nepieciešams ir prejudiciālais nolēmums šīs tiesas sprieduma taisīšanai, gan to, cik nozīmīgi ir Tiesai uzdotie jautājumi. No tā izriet, ka uz valsts tiesu uzdotajiem jautājumiem attiecas nozīmīguma prezumpcija un atteikties lemt par šiem jautājumiem Tiesa var tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai interpretācijai nav nekādas saistības ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu, ja izvirzītā problēma ir hipotētiska vai arī ja Tiesai nav zināmi faktiskie vai tiesiskie apstākļi, kas nepieciešami, lai sniegtu noderīgu atbildi uz minētajiem jautājumiem (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1981. gada 16. decembris, *Foglia*, 244/80, EU:C:1981:302, 15. un 18. punkts, kā arī 2023. gada 7. februāris, *Confédération paysanne u.c. (In vitro nejaušā mutaģenēze)*, C-688/21, EU:C:2023:75, 32. un 33. punkts).
- 36 Šajā gadījumā ir jākonstatē, ka šā sprieduma 14.–24. punktā rezumētā iesniedzējtiesas informācija apstiprina pamatlietas strīda faktisko raksturu. Turklāt šī pati informācija atklāj, ka nav tā, ka apstāklim, ka iesniedzējtiesa šajā ziņā ir uzdevusi Tiesai jautājumus par LESD 45. un 101. panta interpretāciju, acīmredzami nav nekādas saiknes ar pamatlietas strīda faktisko raksturu un priekšmetu.
- 37 No minētās informācijas izriet, pirmkārt, ka šī tiesa izskata prasību atcelt šķirējtiesas nolēmumu, ar kuru *CBAS* noraidīja kā daļēji nepieņemamu un daļēji nepamatotu prasību par spēkā neesamības atzīšanu un par zaudējumu atlīdzību, ko *UL* un *Royal Antwerp* bija cēlušī attiecībā uz *URBSFA* un *UEFA* noteikumiem par “vietējiem spēlētājiem”. Otrkārt, šis šķirējtiesas nolēmums ir balstīts uz LESD 45. un 101. panta interpretāciju un piemērošanu. Treškārt, iesniedzējtiesa precizē, ka, ņemot vērā tās izskatāmās lietas priekšmetu, tai sprieduma taisīšanai citstarp ir jāpārbauda, kādā veidā *CBAS* ir interpretējusi un piemērojusi LESD 45. un 101. pantu, lai noteiktu, vai *CBAS* pieņemtais šķirējtiesas nolēmums pārkāpj Beļģijas absolūtās normas.

D. Par pamatlietas strīda pārrobežu dimensiju

- 38 LESD normas brīvības veikt uzņēmējdarbību, pakalpojumu sniegšanas brīvības un kapitāla brīvas aprites jomā nav piemērojamas situācijās, kad visi elementi ir saistīti ar vienu vienīgu dalībvalsti (spriedumi, 2016. gada 15. novembris, *Ullens de Schooten*, C-268/15, EU:C:2016:874, 47. punkts, kā arī 2022. gada 7. septembris, *Cilevičs u.c.*, C-391/20, EU:C:2022:638, 31. punkts). Līdz ar to noteiktos īpašos gadījumos lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu par šo normu interpretāciju šādās situācijās var uzskatīt par pieņemamiem tikai tad, ja iesniedzējtiesas nolēmumā ir norādīti konkrēti elementi, kuri ļauj pierādīt, ka prasītā prejudiciālā interpretācija ir nepieciešama strīda izspriešanai, ņemot vērā saikni starp šā strīda priekšmetu vai apstākļiem un LESD 49., 56. un 63. pantu, kā prasīts Reglamenta 94. pantā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 15. novembris, *Ullens de Schooten*, C-268/15, EU:C:2016:874, 50.–55. punkts, kā arī 2022. gada 7. septembris, *Cilevičs u.c.*, C-391/20, EU:C:2022:638, 34. punkts).
- 39 Tomēr šajā lietā lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu nav uzskatāms par nepieņemamu tāpēc, ka LESD 45. pantam par darba ņēmēju pārvietošanās brīvību nav saiknes ar pamatlietu tā “pilnībā iekšējā” rakstura dēļ.
- 40 No vienas puses, lai arī ir taisnība, ka pamatlietai ir *inter partes* raksturs, ka *UL* ir Beļģijas pilsonība, ka *Royal Antwerp* ir reģistrēts Beļģijā un ka *URBSFA* pieņemto noteikumu ģeogrāfiskajā tvērumā ietilpst tikai šīs dalībvalsts teritorija, kā to pamatoti norādījušas vairākas

ieinteresētās personas, tomēr šī lieta attiecas uz šķīrējtiesas nolēmumu, kurā *CBAS* citstarp interpretēja un piemēroja LESD 45. pantu, kā izriet no šā sprieduma 17. punkta. Jautājums par to, vai šis pants ir piemērojams minētajam strīdam, tātad ir saistīts ar tā būtību, un tādējādi uz to, neietekmējot tā iznākumu, nevar atsaukties, lai apstrīdētu iesniedzējtiesas nolēmuma pieņemamību.

- 41 Turklāt iesniedzējtiesas ieskatā pamatlietā aplūkoti *UEFA* un *URBSFA* noteikumi ir cieši saistīti, jo *URBSFA UEFA* biedres statusā ir pienākums ievērot *UEFA* statūtus, nolikumus un lēmumus un tās noteikumus par “vietējiem spēlētājiem” ir tieši ietekmējuši noteikumi, kurus *UEFA* bija iepriekš pieņēmusi un apstiprinājusi Tallinas kongresā, kā norādīts šā sprieduma 7. punktā. Tāpat arī šīs faktiskās un juridiskās saiknes starp *URBSFA* noteikumiem, *UEFA* noteikumiem un Savienības tiesību normām būtībā ir tās, kas lika iesniedzējtiesai šā sprieduma 22. punktā minētajā nolēmumā atzīt par pieņemamu *UEFA* brīvprātīgo iestāšanos lietā.
- 42 No otras puses, pamatlieta vienlaikus attiecas uz to, kā *CBAS* ir interpretējusi un piemērojusi LESD 101. pantu.
- 43 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru – ja līdzās citiem nosacījumiem šā panta 1. punkta piemērošanai ir nepieciešams ar pietiekamu iespējamības pakāpi pierādīt, ka nolīgums, uzņēmumu apvienības lēmums vai saskaņota darbība var būtiski ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm, tieši vai netieši, faktiski vai potenciāli ietekmējot tirdzniecības plūsmas, draudot radīt šķēršļus iekšējā tirgus īstenošanai vai darbībai, šo nosacījumu var uzskatīt par izpildītu tādas rīcības gadījumā, kura aptver visu dalībvalsts teritoriju (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 16. jūlijs, *ING Pensii*, C-172/14, EU:C:2015:484, 48. un 49. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 44 Ņemot vērā šo judikatūru, pamatlietā aplūkoto noteikumu ģeogrāfisko tvērumu un ciešo saikni, kas tos vieno, nevar uzskatīt, ka LESD 101. pantam nav saiknes ar pamatlietu, jo noteikumi, kuri ir šīs lietas pamatā, nevar “iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm”.
- 45 Tādējādi lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemams pilnībā.

IV. Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 46 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LESD 101. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā noteikumi, kurus pieņēmusi apvienība, kas ir atbildīga par futbola sacensību rīkošanu Eiropas mērogā, un kurus ir īstenojušas gan šī apvienība, gan nacionālās futbola apvienības, tās biedres, un atbilstoši kuriem katram klubam, kas piedalās šajās sacensībās, ir noteikts pienākums iekļaut spēlētāju sarakstā, kā arī reģistrēt spēles protokolā minimālo tādu spēlētāju skaitu, kuri ir trenējušies vai nu šajā pašā klubā, vai tās nacionālās apvienības teritorijā, kam šis klubs pieder.
- 47 Ar otro jautājumu šī tiesa būtībā vaicā, vai LESD 45. un 101. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā noteikumi, kurus pieņēmusi apvienība, kas ir atbildīga par futbola sacensību rīkošanu valsts mērogā, un atbilstoši kuriem katram klubam, kas piedalās šajās sacensībās, ir noteikts pienākums iekļaut spēlētāju sarakstā, kā arī reģistrēt spēles protokolā minimālo tādu spēlētāju skaitu, kuri ir trenējušies šīs apvienības teritorijā.
- 48 Ņemot vērā šo jautājumu saturu, kā arī tā strīda raksturu, saistībā ar kuru šie jautājumi ir uzdoti Tiesai, pirms to izvērtēšanas ir jāsniedz trīs ievada apsvērumu grupas.

A. Ievada apsvērumi

1. Par pamatlietas priekšmetu

- 49 No abu Tiesai uzdoto jautājumu formulējuma izriet, ka tie lielā mērā pārklājas, ciktāl tie attiecas uz LESD 101. pantu. Iesniedzējtiesa vēlas saņemt precizējumus par šā panta interpretāciju, lai varētu pārbaudīt tā piemērošanu šķīrējtiesas nolēmumā par noteikumu attiecībā uz “vietējiem spēlētājiem”, kurus pieņēmusi un īstenojusi *UEFA*, kā arī dažādas nacionālās futbola apvienības, kas ir tās biedres, tostarp *URBSFA*, atbilstību minētajam pantam.
- 50 Turpretī abi šie jautājumi atšķiras, ciktāl tie ir saistīti ar LESD 45. pantu, jo vienīgi otrais no tiem, kurš attiecas uz *URBSFA* pieņemtajiem un īstenojamiem noteikumiem, atsaucas uz šo pantu. Šajā ziņā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniedzējtiesa ir norādījusi, ka tai nav jāuzdod Tiesai jautājums par *UEFA* pieņemto un īstenojo noteikumu atbilstību LESD 45. pantam. Tomēr šī tiesa būtībā precizē, ka tā neizslēdz iespēju ņemt vērā šo jautājumu savā vērtējumā par nolīguma, uzņēmumu apvienības lēmuma vai saskaņotas darbības esamību LESD 101. panta izpratnē.
- 51 Ņemot vērā šos dažādos elementus, iesniedzējtiesas uzdotie jautājumi ir jāskata kopā, interpretējot, pirmām kārtām, LESD 101. pantu un, otrām kārtām, LESD 45. pantu.

2. Par Savienības tiesību piemērojamību sportam un sporta apvienību darbībai

- 52 Tiesai uzdotie jautājumi ir par LESD 45. un 101. panta interpretāciju saistībā ar strīdu, kurā ir apstrīdēti noteikumi, ko pieņēmuši divi tādi tiesību subjekti, kam saskaņā ar to attiecīgajiem statūtiem ir tādu privāttiesību apvienību statuss, kuras ir atbildīgas par futbola jomas organizēšanu un kontroli attiecīgi Eiropas un Beļģijas mērogā, un ar ko ir paredzēti konkrēti nosacījumi, kurus papildina sodi, to komandu sastāvam, kas var piedalīties futbola starpkлубу sacensībās.
- 53 Šajā ziņā jāatgādina – ja nodarbošanās ar sportu ir saimnieciska darbība, uz to ir attiecināmas Savienības tiesību normas, kas ir piemērojamas šādas darbības gadījumā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1974. gada 12. decembris, *Walrave un Koch*, 36/74, EU:C:1974:140, 4. punkts, kā arī 2010. gada 16. marts, *Olympique Lyonnais*, C-325/08, EU:C:2010:143, 27. punkts).
- 54 Tikai daži īpaši noteikumi, kas, pirmkārt, ir pieņemti vienīgi ar ekonomiska rakstura apsvērumiem nesaistītu iemeslu dēļ un, otrkārt, attiecas uz jautājumiem, kuri skar tikai sportu kā tādu, ir uzskatāmi par tādiem, kas nekādi nav saistīti ar jebkādu saimniecisko darbību. Tā tas it īpaši ir to noteikumu gadījumā, kas attiecas uz ārvalstu spēlētāju izslēgšanu no to komandu sastāva, kuras piedalās sacensībās starp savu valsti pārstāvošām komandām, vai uz klasifikācijas kritēriju noteikšanu, kas tiek izmantoti, lai atlasītu sportistus, kuri individuāli piedalīsies sacensībās (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1974. gada 12. decembris, *Walrave un Koch*, 36/74, EU:C:1974:140, 8. punkts; 1995. gada 15. decembris, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, 76. un 127. punkts, kā arī 2000. gada 11. aprīlis, *Delière*, C-51/96 un C-191/97, EU:C:2000:199, 43., 44., 63., 64. un 69. punkts).
- 55 Izņemot šos īpašos noteikumus, noteikumi, kurus sporta apvienības pieņem, lai reglamentētu profesionālo vai daļēji profesionālo sportistu algoto darbu vai pakalpojumu sniegšanu, un, plašākā nozīmē, noteikumi, kuri, lai gan formāli nereglamentē šo darbu vai šo pakalpojumu sniegšanu, tomēr minēto darbu vai minēto pakalpojumu sniegšanu tieši ietekmē, var ietilpt LESD 45. un

56. panta piemērošanas jomā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1974. gada 12. decembris, *Walrave un Koch*, 36/74, EU:C:1974:140, 5., 17.–19. un 25. punkts; 1995. gada 15. decembris, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, 75., 82.–84. un 116. punkts; 2005. gada 12. aprīlis, *Simutenkov*, C-265/03, EU:C:2005:213, 32. punkts, kā arī 2020. gada 16. marts, *Olympique Lyonnais*, C-325/08, EU:C:2010:143, 28. un 30. punkts).
- 56 Tāpat uz šādu apvienību pieņemtajiem noteikumiem un, plašākā nozīmē, uz to apvienību rīcību, kuras tos ir pieņēmušas, ir attiecināmas LESD normas par konkurences tiesībām, ja ir izpildīti šo normu piemērošanas nosacījumi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 18. jūlijs, *Meca-Medina un Majcen*/Komisija, C-519/04 P, EU:C:2006:492, 30.–33. punkts), kas nozīmē, ka šīs apvienības var kvalificēt kā “uzņēmumus” LESD 101. un 102. panta izpratnē vai ka attiecīgos noteikumus var kvalificēt kā “uzņēmumu apvienības lēmumus” LESD 101. panta izpratnē.
- 57 Vispārīgāk raugoties, ņemot vērā to, ka uz šiem noteikumiem tādējādi attiecas minētās LESD normas, tiem – gadījumā, ja tajos ir paredzētas privātpersonām piemērojamas prasības, – ir jābūt pieņemtiem un īstenotiem, ievērojot Savienības tiesību vispārējos principus, it īpaši diskriminācijas aizlieguma un samērīguma principus (šajās nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 13. jūnijs, *TopFit un Biffi*, C-22/18, EU:C:2019:497, 60., 65. un 66. punkts un tajos minētā judikatūra).
- 58 Pamatlietā aplūkoti noteikumi, neatkarīgi no tā, vai tos pieņēmusi *UEFA* vai *URBSFA*, nav noteikumi, uz kuriem varētu attiekties šā sprieduma 54. punktā minētais izņēmums, par kuru Tiesa vairākkārt ir atgādinājusi, ka tam ir jāpaliek ierobežotam ar tā atbilstošo mērķi un ka uz to nevar atsaukties, lai no LESD normu par Savienības ekonomiskajām tiesībām piemērošanas jomas izslēgtu jebkādu sporta darbību (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1976. gada 14. jūlijs, *Donà*, 13/76, EU:C:1976:115, 14. un 15. punkts, kā arī 2006. gada 18. jūlijs, *Meca-Medina un Majcen* /Komisija, C-519/04 P, EU:C:2006:492, 26. punkts).
- 59 Gluži pretēji, lai arī šie noteikumi formāli neregulē spēlētāju darba apstākļus, tomēr tie ir uzskatāmi par tādiem, kuri šo darbu tieši ietekmē, ciktāl ar tiem ir paredzēti konkrēti nosacījumi - kuru neievērošanas gadījumā tiek piemēroti sodi - to komandu sastāvam, kas var piedalīties futbola starpkлубu sacensībās, kā arī līdz ar to pašu spēlētāju dalībai šajās sacensībās (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1995. gada 15. decembris, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, 116. un 119. punkts).
- 60 Konkrētāk, no iesniedzējtiesas sniegtās informācijas izriet, ka minētajos noteikumos būtībā ir paredzēts, ka profesionālā futbola klubiem, kuri piedalās šajās sacensībās, spēles protokolā ir jāreģistrē minimālais “vietējo spēlētāju” skaits, noteikumu neievērošanas gadījumā paredzot sodus. *UEFA* pieņemtajos noteikumos formulējums “vietējie spēlētāji” ir lietots, lai faktiski apzīmētu ne tikai spēlētājus, kas ir trenējušies klubā, kurā viņi ir nodarbināti, bet arī spēlētājus, kas ir trenējušies citā klubā, kurš ir piederīgs tai pašai nacionālajai futbola apvienībai. *URBSFA* pieņemtajos noteikumos minētais formulējums ir lietots vienīgi lai apzīmētu spēlētājus, kas ir trenējušies “Beļģijas klubā”, tātad jebkurā šai apvienībai piederīgā klubā. Apstāklim, ka šādi noteikumi tādējādi ierobežo klubu iespēju reģistrēt spēlētājus spēles protokolā, tātad izlaist šos spēlētājus laukumā attiecīgajā spēlē, nevis formāli iespēju minētos spēlētājus nodarbināt, nav nozīmes, jo dalība spēlēs un sacensībās ir spēlētāju darbības galvenais mērķis un līdz ar to ir ierobežota arī šī nodarbinātības iespēja (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1995. gada 15. decembris, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, 120. punkts, kā arī 2000. gada 13. aprīlis, *Lehtonen un Castors Braine*, C-176/96, EU:C:2000:201, 50. punkts).

- 61 Turklāt, tā kā komandu sastāvs ir viens no būtiskākajiem parametriem sacensībām, kurās sacenšas profesionālā futbola klubi, un ka šīs sacensības ļauj veikt saimniecisko darbību, pamatlietā aplūkoti noteikumi arī ir uzskatāmi par tādiem, kas tieši ietekmē šīs saimnieciskās darbības veikšanas nosacījumus un konkurenci starp profesionālā futbola klubiem, kuri veic šo darbību.
- 62 Līdz ar to *UEFA* un *URBSFA* noteikumi, par kuriem iesniedzējtiesa ir uzdevusi jautājumus Tiesai, ietilpst LESD 45. un 101. panta piemērošanas jomā.

3. Par LESD 165. pantu

- 63 Lielākā daļa pamatlietas pušu un dažas valdības, kuras piedalījās tiesvedībā Tiesā, ir paidušas dažādus viedokļus par to, kādas sekas var izrietēt saistībā ar LESD 165. pantu, atbildot uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem.
- 64 Šajā ziņā jānorāda, pirmkārt, ka LESD 165. pants ir jāskata, ņemot vērā LESD 6. panta e) punktu, kurā paredzēts, ka Savienības kompetencē ir veikt darbības, lai atbalstītu, koordinētu vai papildinātu dalībvalstu darbības, kas attiecas uz izglītību, arodmācībām, jaunatni un sportu. LESD 165. pants konkrētizē šo normu, precizējot gan mērķus, kas noteikti Savienības darbībai attiecīgajās jomās, gan līdzekļus, kurus var izmantot, lai sekmētu šo mērķu sasniegšanu.
- 65 Tādējādi attiecībā uz mērķiem, kas noteikti Savienības rīcībai sporta jomā, LESD 165. panta 1. punkta otrajā daļā ir paredzēts, ka Savienība palīdz risināt Eiropas sporta nozares jautājumus, ņemot vērā šīs nozares īpatnības, tās struktūras, kas balstās uz brīvprātīgu darbību, un tās sociālo un audzinošo nozīmi, bet 2. punkta pēdējā ievilkumā ir noteikts, ka Savienības rīcības mērķis šajā jomā ir attīstīt Eiropas dimensiju sportā, veicinot taisnīgumu un atklātību sporta sacensībās un sadarbību starp struktūrām, kas ir atbildīgas par sportu, kā arī sargājot sportistu, jo īpaši jaunāko sportistu, fizisko un morālo integritāti.
- 66 Attiecībā uz līdzekļiem, kurus var izmantot, lai sekmētu šo mērķu sasniegšanu, LESD 165. panta 3. punktā ir paredzēts, ka Savienība sekmē sadarbību ar trešām valstīm un kompetentajām starptautiskajām organizācijām sporta jomā, savukārt 4. punktā ir noteikts, ka Eiropas Parlaments un Eiropas Savienības Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru vai tikai Padome pēc Komisijas priekšlikuma, var noteikt attiecīgi veicināšanas pasākumus vai ieteikumus.
- 67 Otrkārt, kā izriet gan no LESD 165. panta, gan LESD 6. panta e) punkta formulējuma, Līgumu autori ar šīm normām vēlējas piešķirt Savienībai atbalsta kompetenci, ļaujot tai īstenot nevis “politiku”, kā tas ir paredzēts citās LESD normās, bet gan “rīcību” vairākās īpašās jomās, tostarp sportā. Minētās normas tādējādi ir juridiskais pamats, kas ļauj Savienībai īstenot šo kompetenci, saskaņā ar tajās noteiktajiem nosacījumiem un ierobežojumiem, kuru vidū atbilstoši LESD 165. panta 4. punkta pirmajam ievilkumam ir arī valsts līmenī pieņemtu normatīvo aktu saskaņošanas izslēgšana. Turklāt saskaņā ar LESD 6. pantu minētā atbalsta kompetence ļauj Savienībai pieņemt juridiskus aktus tikai ar mērķi atbalstīt, koordinēt vai papildināt dalībvalstu rīcību.
- 68 Attiecīgi, kā izriet arī no konteksta, kurā iekļaujas LESD 165. pants, un it īpaši no tā, ka tas ir ietverts LESD trešajā daļā, kas veltīta “Savienības iekšpolitikai un rīcībai”, nevis šā līguma pirmajā daļā, kurā ir normas, ar ko nosaka principus, tostarp II sadaļā ietvertie “vispārēji piemērojamie noteikumi” attiecībā it īpaši uz augsta līmeņa nodarbinātības veicināšanu, atbilstīgas sociālās aizsardzības nodrošināšanu, cīņu pret jebkādu diskrimināciju, vides aizsardzību, kā arī patērētāju aizsardzību, šis pants nav transversāla rakstura vispārējas piemērojamības norma.

- 69 No tā izriet, ka, lai gan Savienības kompetentajām iestādēm, kad tās, pamatojoties uz LESD 165. pantu un atbilstoši tajā noteiktajiem nosacījumiem, nosaka veicināšanas pasākumus vai ieteikumus sporta jomā, ir jāņem vērā dažādie šajā pantā uzskaitītie elementi un mērķi, šiem elementiem un mērķiem, kā arī šiem veicināšanas pasākumiem un ieteikumiem nav jābūt integrētiem vai ņemtiem vērā saistošā veidā, piemērojot noteikumus, par kuru interpretāciju iesniedzējtiesa ir uzdevusi jautājumus Tiesai, neatkarīgi no tā, vai tie attiecas uz darba ņēmēju pārvietošanās brīvību (LESD 45. pants) vai konkurences tiesībām (LESD 101. pants). Plašāk raugoties, LESD 165. pantu arī nevar aplūkot kā īpašu noteikumu, kuru būtu paredzēts, ka uz sportu neattiecas visas pārējās vai daļa Savienības primāro tiesību normu, kas var tikt tam piemērotas vai kas liktu sportam paredzēt īpašu regulējumu saistībā ar šo piemērošanu.
- 70 Tomēr, treškārt, kā Tiesa ir vairākkārt norādījusi, ar sportu saistītajai darbībai ir liela sabiedriska un audzinoša nozīme Savienībai un tās pilsoņiem, un šī nozīme ir atspoguļota LESD 165. pantā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1995. gada 15. decembris, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, 106. punkts, kā arī 2019. gada 13. jūnijs, *TopFit* un *Biffi*, C-22/18, EU:C:2019:497, 33. un 34. punkts).
- 71 Turklāt šai darbībai piemīt nenoliedzamas īpatnības, kuras, lai arī it īpaši ir saistītas ar tautas sportu, var būt sastopamas arī sporta darbībā, kas tiek veikta kā saimnieciskā darbība (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2000. gada 13. aprīlis, *Lehtonen* un *Castors Braine*, C-176/96, EU:C:2000:201, 33. punkts).
- 72 Visbeidzot šādas īpatnības, iespējams var tikt ņemtas vērā kā viens no elementiem un, ja tām ir nozīme, piemērojot LESD 45. un 101. pantu, tomēr ir jānorāda, ka šī ņemšana vērā var notikt tikai atbilstoši nosacījumiem un piemērošanas kritērijiem, kas paredzēti katrā no šiem pantiem.
- 73 It īpaši, ja tiek apgalvots, ka sporta apvienības pieņemts noteikums ir šķērslis darba ņēmēju pārvietošanās brīvībai vai pret konkurenci vērsta aizliegta vienošanās, šā noteikuma kā šķēršļa pārvietošanās brīvībai vai kā aizliegtas vienošanās raksturojumam katrā ziņā ir jābūt pamatotam ar konkrētu vērtējumu par minētā noteikuma saturu faktiskajā kontekstā, kādā ir paredzēts to īstenot (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1995. gada 15. decembris, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, 98.–103. punkts; 2000. gada 11. aprīlis, *Deliège*, C-51/96 un C-191/97, EU:C:2000:199, 61.–64. punkts, kā arī 2000. gada 13. aprīlis, *Lehtonen* un *Castors Braine*, C-176/96, EU:C:2000:201, 48.–50. punkts). Šāds vērtējums var nozīmēt, ka ir jāņem vērā, piemēram, attiecīgā sporta veida raksturs, organizācija vai darbība, un, konkrētāk, tā profesionalizācijas pakāpe, veids, kādā tas tiek īstenots, dažādo iesaistīto dalībnieku sadarbības veids, kā arī loma, kāda ir struktūrām un vienībām, kas ir atbildīgas par attiecīgo sporta darbību visos līmeņos un ar kurām Savienībai atbilstoši LESD 165. panta 3. punktam ir jāveicina sadarbība.
- 74 Turklāt, ja tiek pierādīts, ka pastāv šķērslis darba ņēmēju pārvietošanās brīvībai, apvienībai, kas ir pieņēmusi attiecīgo noteikumu, ir iespēja pierādīt tā pamatotību, nepieciešamību un samērīgumu ar konkrētiem mērķiem, kurus var uzskatīt par leģitīmiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1995. gada 15. decembris, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, 104. punkts) un kuri paši ir atkarīgi no attiecīgā sporta veida īpatnībām.
- 75 Iesniedzējtiesas jautājumi, ciktāl tie attiecas uz LESD 101. pantu un pēc tam uz LESD 45. pantu, ir jāizvērtē, ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus.

B. Par prejudiciālajiem jautājumiem, ciktāl tie attiecas uz LESD 101. pantu

- 76 LESD 101. pants ir piemērojams ikvienam tiesību subjektam, kas veic saimniecisko darbību, un šādā statusā tas ir kvalificējams kā uzņēmums neatkarīgi no tā juridiskā statusa un finansēšanas veida (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1991. gada 23. aprīlis, *Höfner un Elser*, C-41/90, EU:C:1991:161, 21. punkts; 2007. gada 11. decembris, *ETI u.c.*, C-280/06, EU:C:2007:775, 38. punkts, kā arī 2008. gada 1. jūlijs, *MOTOE*, C-49/07, EU:C:2008:376, 20. un 21. punkts).
- 77 Līdz ar to minētais pants citstarp ir piemērojams tiesību subjektiem, kuri ir izveidoti apvienību veidā un kuru mērķis atbilstoši to statūtiem ir konkrēta sporta veida organizācija un kontrole, ciktāl šie subjekti veic ar šo sporta veidu saistītu saimniecisko darbību, piedāvājot preces vai pakalpojumus, un ciktāl tie tādējādi ir kvalificējami kā “uzņēmumi” (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 1. jūlijs, *MOTOE*, C-49/07, EU:C:2008:376, 22., 23. un 26. punkts).
- 78 Turklāt LESD 101. pants ir piemērojams arī tiesību subjektiem, kuri, lai gan paši ne vienmēr ir uzņēmumi, tomēr var tikt kvalificēti kā “uzņēmumu apvienības”.
- 79 Šajā gadījumā, ņemot vērā pamatlietas priekšmetu un iesniedzējtiesas sniegto informāciju, jāatzīst, ka LESD 101. pants ir piemērojams *UEFA* un *URBSFA*, jo abu šo apvienību biedri vai dalībnieki – vai nu tieši vai netieši – ir tādi subjekti, kurus var kvalificēt kā “uzņēmumus”, jo tie veic saimniecisku darbību, kā, piemēram, futbola klubi.

1. Par LESD 101. panta 1. punkta interpretāciju

- 80 Atbilstoši LESD 101. panta 1. punktam kā nesaderīgi ar iekšējo tirgu ir aizliegti visi nolīgumi uzņēmumu starpā, uzņēmumu apvienību lēmumi un saskaņotas darbības, kas var iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm un kuru mērķis vai sekas ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci iekšējā tirgū.

a) Par “uzņēmumu apvienības lēmuma” esamību

- 81 LESD 101. panta 1. punkta piemērošana tādiem tiesību subjektiem kā *UEFA* vai *URBSFA*, kas ir uzņēmumu apvienības, prasa, pirmkārt, pierādīt, ka pastāv tāds “uzņēmumu apvienības lēmums” kā lēmums, ar ko attiecīgā apvienība pieņem vai īsteno regulējumu, kuram ir tieša ietekme uz to uzņēmumu saimnieciskās darbības veikšanas nosacījumiem, kas tieši vai netieši ir tās dalībnieki (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2002. gada 19. februāris, *Wouters u.c.*, C-309/99, EU:C:2002:98, 64. punkts, kā arī 2013. gada 28. februāris, *Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas*, C-1/12, EU:C:2013:127, 42.–45. punkts).
- 82 Šajā lietā tā tas ir abu to lēmumu gadījumā, attiecībā uz kuriem iesniedzējtiesa ir uzdevusi Tiesai jautājumus, proti, lēmumiem, ar kuriem *UEFA* un *URBSFA* ir pieņēmušas noteikumus par “vietējiem spēlētājiem”.

b) Par ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm

- 83 Otrkārt, LESD 101. panta 1. punkta piemērošanai šādu lēmumu gadījumā ir ar pietiekamu iespējamības pakāpi jāpierāda, ka tie “var” būtiski “iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm”, tieši vai netieši un faktiski vai potenciāli ietekmējot tirdzniecības plūsmas, draudot radīt šķēršļus iekšējā tirgus īstenošanai vai darbībai.

84 Šajā gadījumā pamatlietā aplūkojamo lēmumu ģeogrāfiskais tvērums, ņemot vērā šā sprieduma 43. punktā atgādināto Tiesas pastāvīgo judikatūru un neskarot iesniedzējtiesas veicamo pārbaudi, ļauj uzskatīt, ka šis nosacījums ir izpildīts.

c) Par rīcības, kuras “mērķis” vai “sekas” ir konkurences apdraudējums, jēdzienu un par šādas rīcības esamības konstatēšanu

85 Lai konkrētā gadījumā varētu uzskatīt, ka uz nolīgumu, uzņēmumu apvienības lēmumu vai saskaņotu darbību ir attiecināms LESD 1. panta 1. punktā paredzētais aizliegums, atbilstīgi šīs tiesību normas formulējumam ir jāpierāda vai nu tas, ka šīs rīcības mērķis ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci, vai nu tas, ka šai rīcībai ir šādas sekas (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1966. gada 30. jūnijs, *LTM*, 56/65, EU:C:1966:38, 359. lpp., un 2023. gada 29. jūnijs, *Super Bock Bebidas*, C-211/22, EU:C:2023:529, 31. punkts).

86 Šajā nolūkā vispirms ir jāizvērtē attiecīgās rīcības mērķis. Gadījumā, ja šādas pārbaudes beigās tiek konstatēts, ka šai rīcībai ir pretkonkurences mērķis, tās ietekme uz konkurenci nav jāizvērtē. Tātad tikai tad, ja minēto rīcību nevar uzskatīt par tādu, kurai ir šāds pretkonkurences mērķis, pēc tam ir jāizvērtē šī ietekme (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1966. gada 30. jūnijs, *LTM*, 56/65, EU:C:1966:38, 359. lpp., kā arī 2015. gada 26. novembris, *Maxima Latvija*, C-345/14, EU:C:2015:784, 16. un 17. punkts).

87 Veicamais vērtējums atšķirsies atkarībā no tā, vai attiecīgās rīcības “mērķis” vai “sekas” ir bijis nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci, jo uz abiem šiem abiem jēdzieniem ir attiecināmi atšķirīgi juridiskie un pierādīšanas noteikumi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 30. janvāris, *Generics (UK)* u.c., C-307/18, EU:C:2020:52, 63. punkts).

1) Par tādas rīcības konstatēšanu, kuras “mērķis” ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci

88 Atbilstīgi Tiesas pastāvīgajai judikatūrai, kas it īpaši apkopota 2018. gada 23. janvāra spriedumā *F. Hoffmann-La Roche* u.c. (C-179/16, EU:C:2018:25, 78. punkts) un 2020. gada 30. janvāra spriedumā *Generics (UK)* u.c. (C-307/18, EU:C:2020:52, 67. punkts), lai gan jēdzienam pretkonkurences “mērķis” - kā izriet no šā sprieduma 158. un 159. punkta - nav izņēmuma rakstura attiecībā pret jēdzienu pretkonkurences “sekas”, tas tomēr ir jāinterpretē šauri.

89 Tādējādi šis jēdziens ir jāsaprot kā tāds, kurš attiecas tikai uz noteiktiem uzņēmumu savstarpējās koordinēšanas veidiem, kam ir pietiekama kaitējuma konkurencei pakāpe, lai varētu atzīt, ka nav jāizvērtē to ietekme. Proti, noteiktus uzņēmumu savstarpējās koordinēšanas veidus to rakstura dēļ vien var uzskatīt par nelabvēlīgiem normālai konkurences darbībai (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1966. gada 30. jūnijs, *LTM*, 56/65, EU:C:1966:38, 359. lpp.; 2018. gada 23. janvāris, *F. Hoffmann-La Roche* u.c., C-179/16, EU:C:2018:25, 78. punkts, kā arī 2020. gada 30. janvāris, *Generics (UK)* u.c., C-307/18, EU:C:2020:52, 67. punkts).

90 Rīcības veidi, kas ir uzskatāmi par tādiem, vispirms ir noteikta koluzīva rīcība, kas ir īpaši kaitīga konkurencei, piemēram, horizontālas aizliegtas vienošanās, kuru rezultātā tiek noteiktas cenas, ierobežota ražošanas jauda vai sadalīti klienti. Proti, šāda rīcība var izraisīt cenu pieaugumu vai ražošanas un tātad piedāvājuma samazināšanos, izraisot resursu nepareizu izmantošanu, kaitējot lietotāju uzņēmumiem un patērētājiem (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2008. gada 20. novembris,

Beef Industry Development Society un Barry Brothers, C-209/07, EU:C:2008:643, 17. un 33. punkts; 2014. gada 11. septembris, *CB/Komisija*, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 51. punkts, kā arī 2015. gada 16. jūlijs, *ING Pensii*, C-172/14, EU:C:2015:484, 32. punkts).

- 91 Lai arī cita veida rīcība ne vienmēr ir tikpat kaitīga konkurencei, dažos gadījumos tā arī var tikt uzskatīta par tādu, kurai ir pretkonkurences mērķis. Tas citstarp attiecas uz noteiktu veidu horizontāliem nolīgumiem, kas nav kartēli, piemēram, nolīgumiem, kuru rezultātā no tirgus tiek izslēgti konkurējoši uzņēmumi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2020. gada 30. janvāris, *Generics (UK) u.c.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 83.–87. un 101. punkts, kā arī 2021. gada 25. marts, *Lundbeck/Komisija*, C-591/16 P, EU:C:2021:243, 113. un 114. punkts), vai arī noteiktu veidu uzņēmumu apvienību lēmumi, kuru mērķis ir saskaņot to dalībnieku rīcību, cita starpā attiecībā uz cenām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1987. gada 27. janvāris, *Verband der Sachversicherer /Komisija*, 45/85, EU:C:1987:34, 41. punkts).
- 92 Konkrētā gadījumā nosakot, vai nolīgumam, uzņēmumu apvienības lēmumam vai saskaņotai darbībai to rakstura dēļ vien ir pietiekama kaitējuma konkurencei pakāpe, lai varētu uzskatīt, ka to mērķis ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci, ir jāizvērtē, pirmkārt, attiecīgā nolīguma, lēmuma vai darbības saturs, otrkārt, to ekonomiskais un juridiskais konteksts un, treškārt, mērķi, kurus ar tiem ir iecerēts sasniegt (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2014. gada 11. septembris, *CB/Komisija*, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 53. punkts, kā arī 2018. gada 23. janvāris, *F. Hoffmann-La Roche u.c.*, C-179/16, EU:C:2018:25, 79. punkts).
- 93 Šajā ziņā vispirms, runājot par konkrētās rīcības ekonomisko un juridisko kontekstu, ir jāņem vērā attiecīgo preču vai pakalpojumu raksturs, kā arī faktiskie apstākļi, kas raksturo aplūkotās nozares(-u) vai tirgu struktūru un darbību (spriedumi, 2014. gada 11. septembris, *CB/Komisija*, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 53. punkts, kā arī 2018. gada 23. janvāris, *F. Hoffmann-La Roche u.c.*, C-179/16, EU:C:2018:25, 80. punkts). Savukārt, kā izriet no šā sprieduma 85. un 86. punktā minētās judikatūras, nekādā ziņā nav jāpārbauda un vēl jo vairāk jāpierāda šīs rīcības ietekme uz konkurenci neatkarīgi no tā, vai tā ir reāla vai iespējama un negatīva vai pozitīva.
- 94 Turpinājumā, runājot par attiecīgās rīcības mērķiem, ir jānosaka objektīvie mērķi, ko ar šo rīcību ir iecerēts sasniegt attiecībā uz konkurenci. Savukārt apstāklim, ka iesaistītie uzņēmumi ir rīkojušies bez subjektīva nodoma nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci, un tam, ka tiem ir bijuši noteikti leģitīmi mērķi, nav izšķirošas nozīmes LESD 101. panta 1. punkta piemērošanā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2006. gada 6. aprīlis, *General Motors/Komisija*, C-551/03 P, EU:C:2006:229, 64. un 77. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra, un 2008. gada 20. novembris, *Beef Industry Development Society un Barry Brothers*, C-209/07, EU:C:2008:643, 21. punkts).
- 95 It īpaši Tiesa vairākkārt ir atzinusi, ka nolīgumi, kuru mērķis ir sadalīt tirgus atbilstoši valstu robežām, tiecoties atjaunot valstu tirgu sadali vai apgrūtinot valstu tirgu savstarpējo mijiedarbību, var būt tādi, kas traucē sasniegt LES un LESD mērķi integrēt šos tirgus, izveidojot iekšējo tirgu, un ka šā iemesla dēļ tie principā ir kvalificējami kā nolīgumi, kuru “mērķis” ir ierobežot konkurenci LESD 101. panta 1. punkta izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2008. gada 16. septembris, *Sot. Lélos kai Sia u.c.*, no C-468/06 līdz C-478/06, EU:C:2008:504, 65. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2011. gada 4. oktobris, *Football Association Premier League u.c.*, C-403/08 un C-429/08, EU:C:2011:631, 139. punkts).
- 96 Šī judikatūra, kas ir tikusi piemērota arī attiecībā uz citiem rīcības veidiem, ne tikai attiecībā uz nolīgumiem, vai tie būtu noslēgti starp uzņēmumiem vai uzņēmumu apvienībām (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1972. gada 17. oktobris, *Vereeniging van Cementhandelaren/Komisija*, 8/72,

EU:C:1972:84, 23.–25. un 29. punkts, kā arī 2008. gada 16. septembris, *Sot. Lélos kai Sia* u.c., no C-468/06 līdz C-478/06, EU:C:2008:504, 66. punkts), balstās uz to – kā izriet no LESD 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta – ka iekšējā tirgus darbībai nepieciešamo konkurences noteikumu izveide ir šā tirgus izveides mērķa neatņemama sastāvdaļa, kā tas cita starpā Savienībai ir noteikts LES 3. panta 3. punktā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 12. maijs, *Servizio Elettrico Nazionale* u.c., C-377/20, EU:C:2022:379, 42. un 43. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra). Sadalot tirgus atbilstoši valstu robežām, atjaunojot to sadali vai apgrūtinot to savstarpējo mijiedarbību, šāda rīcība neitralizē priekšrocības, kuras patērētāji varētu gūt no efektīvas un neizkropļotas konkurences iekšējā tirgū (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 16. septembris, *Sot. Lélos kai Sia* u.c., no C-468/06 līdz C-478/06, EU:C:2008:504, 66. punkts).

97 Pretkonkurences “mērķa” kvalificēšana LESD 101. panta 1. punkta izpratnē tādējādi ir veikta attiecībā uz dažādiem tādu aizliegtu vienošanos veidiem, kuru mērķis ir vai ar kurām tiecas ierobežot konkurenci saskaņā ar valstu robežām, neatkarīgi no tā, vai runa tostarp ir par paralēlās tirdzniecības nepieļaušanu vai ierobežošanu, pilnīgas teritoriālās aizsardzības nodrošināšanu ekskluzīvo tiesību īpašniekiem vai citos veidos veiktu pārrobežu konkurences ierobežošanu iekšējā tirgū (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2009. gada 6. oktobris, *GlaxoSmithKline Services* u.c./Komisija u.c., C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P un C-519/06 P, EU:C:2009:610, 61. punkts, kā arī 2011. gada 4. oktobris, *Football Association Premier League* u.c., C-403/08 un C-429/08, EU:C:2011:631, 139.–142. punkts).

98 Visbeidzot, kvalificējot konkrētu rīcību kā tādu, kuras “mērķis” ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci, katrā ziņā ir jātiek atspoguļotiem konkrētajiem iemesliem, kuru dēļ šai rīcībai ir pietiekama kaitējuma konkurencei pakāpe, lai varētu pamatotī atzīt, ka tai ir šāds mērķis (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 11. septembris, *CB/Komisija*, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 69. punkts).

2) *Par tādas rīcības konstatēšanu, kuras “sekas” ir konkurences nepieļaušana, ierobežošana vai izkropļošana*

99 Rīcības, kurai ir pretkonkurences “sekas”, jēdziens savukārt ietver jebkuru rīcību, ko nevar uzskatīt par tādu, kurai ir pretkonkurences “mērķis”, ja tiek pierādīts, ka šīs rīcības faktiskās vai iespējamās sekas ir konkurences nepieļaušana, ierobežošana vai izkropļošana būtiskā apmērā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1998. gada 28. maijs, *Deere/Komisija*, C-7/95 P, EU:C:1998:256, 77. punkts, kā arī 2020. gada 30. janvāris, *Generics (UK)* u.c., C-307/18, EU:C:2020:52, 117. punkts).

100 Šajā nolūkā konkurence ir jāizvērtē reālā kontekstā, kāds tas būtu attiecīgā nolīguma, uzņēmumu apvienības lēmuma vai saskaņotas darbības neesamības gadījumā (spriedumi, 1966. gada 30. jūnijs, *LTM*, 56/65, EU:C:1966:38, 360. lpp., kā arī 2020. gada 30. janvāris, *Generics (UK)* u.c., C-307/18, EU:C:2020:52, 118. punkts.), nosakot tirgu(-s), kuros šī rīcība var radīt sekas, un pēc tam konstatējot šīs sekas, neatkarīgi no tā, vai tās ir faktiskas vai iespējamās. Šī pārbaude pati par sevi nozīmē, ka ir jāņem vērā visi atbilstošie apstākļi.

3) Par noteikumu, ar kuriem klubiem tiek prasīts, lai to komandās būtu noteikts tā dēvēto “vietējo” spēlētāju minimālais skaits, kvalificēšanu par uzņēmumu apvienības lēmumu, kura “mērķis” vai “sekas” ir ierobežot konkurenci

- 101 Šajā gadījumā attiecībā uz to *UEFA* un *URBSFA* noteikumu, par kuriem iesniedzējtiesa ir uzdevusi Tiesai jautājumus, saturu ir jāatgādina, pirmām kārtām, ka ar šiem noteikumiem profesionālā futbola klubiem, kas piedalās šo apvienību starpkлубu sacensībās, ir noteikts pienākums spēles protokolā reģistrēt minimālo tādu spēlētāju skaitu, kuri atbilst prasībām, lai varētu tikt kvalificēti kā “vietējie spēlētāji”, kā definēts minētajos noteikumos, šo noteikumu neievērošanas gadījumā paredzot sodus. Tādējādi šie noteikumi to rakstura dēļ vien ierobežo minēto klubu iespēju iekļaut šajā protokolā spēlētājus, kas neatbilst šādām prasībām.
- 102 Otrām kārtām, no iesniedzējtiesas sniegtās informācijas izriet, ka šīs klubu iespējas brīvi veidot savu komandu sastāvu ierobežošana izpaužas divos dažādos veidos. *UEFA* un *URBSFA* noteikumi nosaka šiem klubiem pienākumu reģistrēt spēles protokolā minimālo tādu spēlētāju skaitu, kuri, lai arī kvalificēti kā “vietējie spēlētāji”, faktiski ne vienmēr ir trenējušies klubā, kurā tie ir nodarbināti, bet citā klubā, kas ietilpst tajā pašā nacionālajā futbola apvienībā, kā minētais klubs, lai kurš tas arī būtu, un neatkarīgi no jebkādām prasībām attiecībā uz ģeogrāfisko atrašanās vietu šīs apvienības teritorijā. Tādējādi ar šiem noteikumiem ieviestais ierobežojums patiesībā izpaužas attiecīgās apvienības, tātad valsts līmenī. Vienlaikus ar *UEFA* noteikumiem minētajiem klubiem ir paredzēts arī pienākums starp “vietējiem spēlētājiem”, kuri tam ir jāreģistrē spēles protokolā, iekļaut minimālo tādu spēlētāju skaitu, kas patiešām ir trenējušies attiecīgajā klubā, kurš tos nodarbina. Tādēļ ierobežojums, kas ir ieviests ar šiem noteikumiem, darbojas attiecīgā kluba līmenī.
- 103 Attiecībā uz ekonomisko un juridisko kontekstu, kādā iekļaujas noteikumi, par kuriem iesniedzējtiesa ir uzdevusi jautājumus Tiesai, no Tiesas judikatūras vispirms izriet, ka, ņemot vērā “preču”, kas no ekonomiskā viedokļa ir sporta sacensības, īpašo raksturu, tādas apvienības, kuras ir atbildīgas par kādu sporta disciplīnu, kā *UEFA* un *URBSFA*, vispārīgi raugoties, citstarp var pieņemt noteikumus par sacensību organizēšanu to pārvaldītajā disciplīnā, par šo sacensību labu norisi un sportistu dalību tajās (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2000. gada 11. aprīlis, *Deliège*, C-51/96 un C-191/97, EU:C:2000:199, 67. un 68. punkts, kā arī 2019. gada 13. jūnijs, *TopFit* un *Biffi*, C-22/18, EU:C:2019:497, 60. punkts), ja vien šīs apvienības, tā rīkojoties, neierobežo Savienības tiesībās privātpersonām piešķirto tiesību un brīvību izmantošanu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1995. gada 15. decembris, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, 81. un 83. punkts, kā arī 2019. gada 13. jūnijs, *TopFit* un *Biffi*, C-22/18, EU:C:2019:497, 52. punkts).
- 104 Turpinājumā profesionālā futbola un ar šo sporta veidu saistītās saimnieciskās darbības īpatnības ļauj uzskatīt, ka tādas apvienības kā *UEFA* un *URBSFA* var leģitīmi regulēt it īpaši nosacījumus, ar kādiem profesionālā futbola klubi var veidot komandas, kuras piedalās starpkлубu sacensībās to teritorijā.
- 105 Šo sporta veidu, kuram Savienībā ir ne tikai liela sociāla un kulturāla nozīme (spriedumi, 1995. gada 15. decembris, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, 106. punkts, un 2010. gada 16. marts, *Olympique Lyonnais*, C-325/08, EU:C:2010:143, 40. punkts), bet arī liela uzmanība plašsaziņas līdzekļos, līdzās citām īpatnībām raksturo apstākļi, ka tajā tiek rīkots liels skaits sacensību gan Eiropas, gan valstu mērogā un ka šajās sacensībās piedalīties ir aicināti ļoti daudzi klubi un spēlētāji. Turklāt, līdzīgi kā dažus citus sporta veidus, to raksturo apstākļi, ka daļība šajās sacensībās ir rezervēta komandām, kuras ir guvušas noteiktus sportiskos rezultātus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1995. gada 15. decembris, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463,

132. punkts), jo minēto sacensību norises pamatā ir tas, ka komandas pakāpeniski spēlē savā starpā un izslēdz cita citu no tālākas dalības. Līdz ar to šā sporta veida pamatā galvenokārt ir sportiskais sniegums, kuru var garantēt tikai tad, ja visas esošās komandas ir izveidotas, ievērojot vienādus normatīvos un tehniskos nosacījumus, kas nodrošina noteiktas vienlīdzīgas iespējas.

- 106 Visbeidzot faktiskie nosacījumi, kas raksturo tā tirgus darbību, kuru, no ekonomiskā viedokļa raugoties, veido profesionālā futbola sacensības, izskaidro, ka noteikumi, kurus var būt pieņēmušas tādas apvienības kā *UEFA* un *URBSFA*, it īpaši noteikumi par to pārraudzībā esošo sacensību organizēšanu un labu norisi, noteiktos aspektos un noteiktā mērā var turpināt atsaukties uz valsts mēroga prasībām un kritērijiem. No darbības viedokļa raugoties, šo sporta veidu raksturo tas, ka vienlaikus pastāv starpklubu sacensības un sacensības starp komandām, kuras pārstāv nacionālās futbola apvienības un par kuru sastāvu var leģitīmi prasīt, lai tas atbilstu “pilsonības klauzulām”, ņemot vērā šo tikšanās reižu īpašo raksturu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1995. gada 15. decembris, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, 127. un 128. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 107 Saistībā ar mērķi, ko objektīvi tiecas sasniegt ar pamatlietā aplūkotajiem noteikumiem, attiecībā uz konkurenci no iesniedzējtiesas sniegtās informācijas par šo noteikumu saturu izriet, ka ar tiem tiek ierobežots vai kontrolēts viens no būtiskākajiem parametriem konkurencē, kas var pastāvēt starp profesionālā futbola klubiem, proti, tādu talantīgu spēlētāju piesaistīšana neatkarīgi no tā, kurā klubā un vietā tie ir trenējušies, kuri var ļaut savai komandai uzvarēt spēlē ar pretinieku komandu. No šā viedokļa raugoties, Beļģijas valdība pamatoti ir piebildusi, ka šis ierobežojums var ietekmēt konkurenci, kas var pastāvēt starp klubiem ne tikai “augšupējā jeb apgādes” tirgū, kuru no ekonomiskā viedokļa veido spēlētāju piesaistīšana, bet arī “lejupējā tirgū”, ko, no tā paša viedokļa raugoties, veido futbola starpklubu sacensības.
- 108 Tomēr iesniedzējtiesai būs jānosaka, vai pamatlietā aplūkotajiem noteikumiem to rakstura dēļ vien ir pietiekama kaitējuma konkurencei pakāpe, lai varētu atzīt, ka to “mērķis” ir ierobežot konkurenci.
- 109 Šim nolūkam tai saskaņā ar šā sprieduma 92. punktā atgādināto judikatūru būs jāņem vērā šo noteikumu saturs un jānosaka, vai šie noteikumi pietiekamā mērā, lai varētu atzīt, ka tiem ir tāda kaitējuma pakāpe, kas ļauj tos kvalificēt kā vērstus pret konkurenci to “mērķa” dēļ, ierobežo profesionālā futbola klubu piekļuvi galvenajam to panākumu “resursam”, kurš, no ekonomiskā viedokļa raugoties, ir jau apmācītie spēlētāji, nosakot šiem klubiem pienākumu pieņemt darbā minimālo tādu spēlētāju skaitu, kas ir trenējušies valsts ietvaros, kaitējot pārrobežu konkurencei, kurā šie klubi parasti varētu iesaistīties, pieņemot darbā spēlētājus, kas trenējušies citās nacionālajās futbola apvienībās. No šā viedokļa raugoties, attiecīgo spēlētāju proporcijai ir īpaša nozīme.
- 110 Tāpat iesniedzējtiesai saskaņā ar šā sprieduma 70.–73., 93. un 94. punktā atgādināto judikatūru būs jāņem vērā ekonomiskais un juridiskais konteksts, kādā tika pieņemti pamatlietā aplūkotie noteikumi, kā arī futbola īpatnības, un jānovērtē, vai šo noteikumu pieņemšanas mērķis bija ierobežot klubu piekļuvi šim resursam, sadalīt vai no jauna sadalīt tirgus atbilstoši valstu robežām vai apgrūtināt valstu tirgu savstarpējo mijiedarbību, ieviešot noteiktu “priekšrocību par labu valstij”.

- 111 Ja iesniedzējtiesa pārbaudes noslēgumā secinās, ka pamatlietā aplūkotajiem noteikumiem ir pietiekama kaitējuma konkurencei pakāpe, lai pamatoti varētu atzīt, ka to mērķis ir ierobežot konkurenci, un ka tādēļ uz tiem ir attiecināms LESD 101. panta 1. punktā noteiktais aizliegums, tai nebūs jāizvērtē šo noteikumu radītās faktiskās vai iespējamās sekas.
- 112 Ja šāds konstatējums netiks izdarīts, tai būs jāizvērtē šīs sekas.

d) Par iespēju noteiktu īpašu rīcību atzīt par tādu, uz kuru nav attiecināms LESD 101. panta 1. punkts

- 113 No Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka ne visi nolīgumi uzņēmumu starpā vai uzņēmumu apvienības lēmumi, kas ierobežo šī nolīguma pušu rīcības brīvību vai kas paredz šī lēmuma ievērošanu, ir pakļauti LESD 101. panta 1. punktā paredzētajam aizliegumam. Izvērtējot ekonomisko un juridisko kontekstu, kādā iekļaujas daži no šiem nolīgumiem un lēmumiem, var tikt konstatēts, pirmkārt, ka tie ir pamatoti ar viena vai vairāku leģitīmu vispārējo interešu mērķu sasniegšanu, kuriem pašiem par sevi nav pretkonkurences rakstura, otrkārt, ka konkrētie līdzekļi, kas tiek izmantoti, lai sasniegtu šos mērķus, ir patiešām nepieciešami šim nolūkam un, treškārt, ka, pat ja izrādītos, ka šo līdzekļu tipiskas sekas ir vismaz iespējama konkurences ierobežošana vai izkropļošana, šī tipiskā ietekme nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, it īpaši izslēdzot jebkādu konkurenci. Šī judikatūra it īpaši ir piemērojama gadījumos, kad pastāv nolīgumi vai lēmumi, kas sagatavoti kā noteikumi, kurus pieņēmusi tāda apvienība kā profesionāla apvienība vai sporta apvienība, lai sasniegtu noteiktus ētikas vai profesionālās ētikas mērķus, un plašāk – reglamentētu profesionālās darbības veikšanu, ja attiecīgā apvienība ir pierādījusi, ka tikko atgādinātie nosacījumi ir izpildīti (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2002. gada 19. februāris, *Wouters u.c.*, C-309/99, EU:C:2002:98, 97. punkts; 2006. gada 18. jūlijs, *Meca-Medina un Majcen /Komisija*, C-519/04 P, EU:C:2006:492, 42.–48. punkts, kā arī 2013. gada 28. februāris, *Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas*, C-1/12, EU:C:2013:127, 93., 96. un 97. punkts).
- 114 Konkrētāk, sporta jomā Tiesai, ņemot vērā tās rīcībā esošo informāciju, ir nācies atzīt, ka LESD 101. panta 1. punktā paredzētais aizliegums nav attiecināms uz Starptautiskās Olimpiskās komitejas (SOK) pieņemto antidopinga regulējumu, lai gan tas ierobežo sportistu brīvību darboties un tā tipiskas sekas ir iespējamās starp tiem pastāvošās konkurences ierobežošana, nosakot sliksni, kuru pārsniedzot nandrolona klātbūtne tiek uzskatīta par dopinga, lai nodrošinātu sporta sacensību godīgu, integrētu un objektīvu norisi, garantētu sportistu iespēju vienlīdzību, aizsargātu viņu veselību, kā arī panāktu, ka tiek ievērotas sporta pamatā esošās ētiskās vērtības, kas ietver arī sniegumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 18. jūlijs, *Meca-Medina un Majcen /Komisija*, C-519/04 P, EU:C:2006:492, 43.–55. punkts).
- 115 Turpretī šā sprieduma 113. punktā minēto judikatūru nevar piemērot tādas rīcības gadījumā, kurai, lai arī tai nav vienīgi tipiskas “sekas” kaut vai tikai iespējami ierobežot konkurenci, sašaurinot noteiktu uzņēmumu brīvību darboties, attiecībā uz šo konkurenci ir tāda kaitējuma pakāpe, kas pamato secinājumu, ka pašas šīs rīcības “mērķis” ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci. Tādējādi tikai tad, ja, izvērtējot konkrētā lietā aplūkoto rīcību, tiek konstatēts, ka šīs rīcības mērķis nav nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci, ir jānosaka, vai uz to var tikt attiecināta šī judikatūra (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 28. februāris, *Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas*, C-1/12, EU:C:2013:127, 69. punkts; 2014. gada 4. septembris, *API u.c.*, no C-184/13 līdz C-187/13, C-194/13, C-195/13 un C-208/13, EU:C:2014:2147, 49. punkts, kā arī 2017. gada 23. novembris, *CHEZ Elektro Bulgaria un FrontEx International*, C-427/16 un C-428/16, EU:C:2017:890, 51., 53., 56. un 57. punkts).

- 116 Tādas rīcības gadījumā, kuras mērķis ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci, iespēja izmantot izņēmumu no LESD 101. panta 1. punktā paredzētā aizlieguma pastāv tikai tad, ja ir piemērojams LESD 101. panta 3. punkts un ja ir ievēroti visi šajā tiesību normā paredzētie nosacījumi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 20. novembris, *Beef Industry Development Society* un *Barry Brothers*, C-209/07, EU:C:2008:643, 21. punkts).
- 117 Šajā lietā tāvad vienīgi tad, ja iesniedzējtiesa, veicot pamatlietā aplūkoto noteikumu pārbaudi, secinās, ka to mērķis nav ierobežot konkurenci, bet ka tiem ir šādas sekas, šai tiesai būs jāizvērtē, vai šie noteikumi atbilst šā sprieduma 113. punktā minētajiem nosacījumiem, šajā ziņā ņemot vērā it īpaši pamatlietā aplūkoto sporta apvienību izvirzītos mērķus, proti, nodrošināt to nosacījumu vienveidību, ar kādiem izveidojamas komandas, kuras piedalās šo apvienību futbola starpkлубу sacensībās, kā arī veicināt jauno profesionālā futbola spēlētāju apmācību.

2. Par LESD 101. panta 3. punkta interpretāciju

- 118 No paša LESD 101. panta 3. punkta formulējuma izriet, ka jebkuram nolīgumam, uzņēmumu apvienības lēmumam vai saskaņotai darbībai, kas ir pretrunā LESD 101. panta 1. punktam vai nu pretkonkurences mērķa, vai pretkonkurences seku dēļ, var piemērot atbrīvojumu, ja ir izpildīti visi šim nolūkam paredzētie nosacījumi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1985. gada 11. jūlijs, *Remia* u.c./Komisija, 42/84, EU:C:1985:327, 38. punkts, kā arī 2014. gada 11. septembris, *MasterCard* u.c./Komisija, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, 230. punkts), un ir jānorāda, ka šie nosacījumi ir stingrāki nekā šā sprieduma 113. punktā minētie.
- 119 Saskaņā ar LESD 101. panta 3. punktu šā atbrīvojuma piemērošana konkrētā gadījumā ir pakļauta četriem kumulatīviem nosacījumiem. Pirmkārt, ar pietiekamu iespējamības pakāpi ir jābūt pierādītam (spriedums, 2009. gada 6. oktobris, *GlaxoSmithKline Services* u.c./Komisija u.c., C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P un C-519/06 P, EU:C:2009:610, 95. punkts), ka aplūkotais nolīgums, uzņēmumu apvienības lēmums vai saskaņotā darbība ļauj panākt efektivitātes ieguvumus, jo tie vai nu palīdz uzlabot attiecīgo preču vai pakalpojumu ražošanu vai izplatīšanu, vai veicina tehnisku vai ekonomisku attīstību. Otrkārt, tādā pašā mērā ir jābūt pierādītam, ka pienācīgu daļu no iegūtajiem labumiem, kas izriet no šiem efektivitātes ieguvumiem, saņem lietotāji. Treškārt, aplūkotais nolīgums, lēmums vai darbība nedrīkst radīt uzņēmumiem, kas tajos piedalās, ierobežojumus, kuri nav nepieciešami šādu efektivitātes ieguvumu panākšanai. Ceturtkārt, šis nolīgums, lēmums vai darbība nedrīkst dot uzņēmumiem, kas tajos piedalās, iespēju likvidēt jebkādu faktiski konkurenci attiecībā uz konkrēto preču vai pakalpojumu būtisku daļu.
- 120 Lietas dalībniekam, kurš atsaucas uz šo atbrīvojumu, ar pārlicinošiem argumentiem un pierādījumiem ir jāpierāda, ka ir izpildīti visi nosacījumi, kas prasīti atbrīvojuma saņemšanai (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1985. gada 11. jūlijs, *Remia* u.c./Komisija, 42/84, EU:C:1985:327, 45. punkts, kā arī 2009. gada 6. oktobris, *GlaxoSmithKline Services* u.c./Komisija u.c., C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P un C-519/06 P, EU:C:2009:610, 82. punkts). Ja šie argumenti un pierādījumi ir tādi, kas prasa otram lietas dalībniekam tos pārlicinoši atspēkot, tad gadījumā, ja tas netiek izdarīts, var secināt, ka lietas dalībnieks, kurš atsaucas uz LESD 101. panta 3. punktu, savu pierādīšanas pienākumu ir izpildījis (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2004. gada 7. janvāris, *Aalborg Portland* u.c./Komisija, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P, EU:C:2004:6, 79. punkts, kā arī 2009. gada 6. oktobris, *GlaxoSmithKline Services* u.c./Komisija u.c., C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P un C-519/06 P, EU:C:2009:610, 83. punkts).

- 121 It īpaši saistībā ar pirmo šā sprieduma 119. punktā atgādināto nosacījumu efektivitātes ieguvumiem, kas ir jārada nolīgumam, uzņēmumu apvienības lēmumam vai saskaņotajai darbībai, ir jāatbilst nevis jebkādām priekšrocībām, ko uzņēmumi, kuri piedalās šajā nolīgumā, lēmumā vai darbībā, no tiem gūst, veicot savu saimniecisko darbību, bet tikai būtiskām objektīvām priekšrocībām, kuras vienā vai vairākās dažādās konkrētās nozarēs vai tirgos ļauj sasniegt minētais nolīgums, lēmums vai darbība, to aplūkojot īpaši. Turklāt, lai varētu uzskatīt, ka šis pirmais nosacījums ir izpildīts, ir ne tikai jāpierāda šo efektivitātes ieguvumu esamība un apjoms, bet arī jāpierāda, ka tie spēj kompensēt negatīvo ietekmi, ko aplūkotais nolīgums, lēmums vai darbība rada konkurences jomā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1996. gada 13. jūlijs, *Consten un Grundig* /Komisija, 56/64 un 58/64, EU:C:1966:41, 502. lpp., un 2014. gada 11. septembris, *MasterCard* u.c./Komisija, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, 232., 234. un 236. punkts, kā arī pēc analogijas – 2012. gada 27. marts, *Post Danmark*, C-209/10, EU:C:2012:172, 43. punkts).
- 122 Attiecībā uz otro šā sprieduma 119. punktā atgādināto nosacījumu – tas prasa pierādīt, ka efektivitātes ieguvumi, kurus ir jāļauj panākt aplūkotajam nolīgumam, uzņēmumu apvienības lēmumam vai saskaņotajai darbībai, labvēlīgi ietekmē visus lietotājus, neatkarīgi no tā, vai runa ir par profesionāļiem, patērētājiem starpniekiem vai gala patērētājiem attiecīgajās dažādajās nozarēs vai tirgos (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2006. gada 23. novembris, *Asnef-Equifax* un *Administración del Estado*, C-238/05, EU:C:2006:734, 70. punkts, kā arī 2014. gada 11. septembris, *MasterCard* u.c./Komisija, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, 236. un 242. punkts).
- 123 No tā izriet, ka tādā situācijā, kad rīcība, ar kuru tiek pārkāpts LESD 101. panta 1. punkts, ir vērsta pret konkurenci mērķa dēļ, proti, tā rada pietiekamu kaitējumu konkurencei, un kad tā turklāt var ietekmēt dažādas lietotāju vai patērētāju kategorijas, ir jānosaka, vai – un attiecīgā gadījumā, kādā mērā – šī rīcība, neraugoties uz tās kaitīgumu, labvēlīgi ietekmē katru no tām.
- 124 Savukārt trešais nosacījums, kas atgādināts šā sprieduma 119. punktā un kas attiecas uz aplūkotās rīcības neaizstājamo vai nepieciešamo raksturu, prasa novērtēt un salīdzināt šīs rīcības un faktiski iespējamo alternatīvo pasākumu attiecīgo ietekmi, lai noteiktu, vai no minētās rīcības gaidāmos efektivitātes ieguvumus var panākt ar pasākumiem, kuri mazāk ierobežotu konkurenci. Turpretī tas attiecīgā situācijā neliek veikt izvēli starp šo rīcību un šiem alternatīvajiem pasākumiem gadījumā, ja nav secināms, ka alternatīvie pasākumi konkurenci ierobežotu mazāk.
- 125 Savukārt attiecībā uz ceturto šā sprieduma 119. punktā atgādināto nosacījumu – lai pārbaudītu, vai tas konkrētajā gadījumā ir izpildīts, ir jāveic to kvantitatīva un kvalitatīva rakstura elementu pārbaude, kuri raksturo konkurences darbību attiecīgajās nozarēs vai tirgos, lai noteiktu, vai aplūkotais nolīgums, uzņēmumu apvienības lēmums vai saskaņotā darbība dod uzņēmumiem, kas tajos piedalās, iespēju likvidēt jebkādu faktisku konkurenci attiecībā uz konkrēto preču vai pakalpojumu būtisku daļu. It īpaši uzņēmumu apvienības lēmuma gadījumā vai tāda nolīguma gadījumā, kuram kolektīvi pievienojušies uzņēmumi, apstākļi, ka šiem uzņēmumiem pieder ļoti liela tirgus daļa, kopā ar citiem atbilstīgiem apstākļiem un veicot visu šo apstākļu analīzi, var būt norāde par to, ka šis lēmums vai šis nolīgums, ņemot vērā tā saturu un tā mērķi vai sekas, dod uzņēmumiem, kas tajā piedalās, iespēju likvidēt jebkādu faktisku konkurenci, un tas pats par sevi ir iemesls, lai izslēgtu LESD 101. panta 3. punktā paredzētā atbrīvojuma piemērošanu.
- 126 Vispārīgāk – veicot dažādo šā sprieduma 119. punktā minēto nosacījumu pārbaudi, var būt jāņem vērā tās nozares vai nozaru, vai tirgu raksturiezīmes un īpatnības, uz kuriem attiecas aplūkotais nolīgums, uzņēmumu apvienības lēmums vai saskaņotā darbība, ja šīm raksturiezīmēm un īpatnībām ir izšķiroša nozīme šīs pārbaudes rezultātam (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2009. gada

6. oktobris, *GlaxoSmithKline Services u.c./Komisija u.c.*, C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P un C-519/06 P, EU:C:2009:610, 103. punkts, kā arī 2014. gada 11. septembris, *MasterCard u.c./Komisija*, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, 236. punkts).

- 127 Turklāt jāatgādina, ka pietiek ar vienu no četrām šā sprieduma 119. punktā minēto nosacījumu neizpildi, lai izslēgtu LESD 101. panta 3. punktā paredzētā atbrīvojuma piemērošanu.
- 128 Šajā lietā iesniedzējtiesai būs jālemj par to, vai pamatlietā aplūkoti noteikumi atbilst visiem nosacījumiem, kas ļautu tiem piemērot atbrīvojumu atbilstoši LESD 101. panta 3. punktam, pēc tam, kad tā būs devusi lietas dalībniekiem iespēju izpildīt tiem noteikto pierādīšanas pienākumu, kā atgādināts šā sprieduma 120. punktā.
- 129 Paturot to prātā, par pirmo no šiem nosacījumiem, proti, nosacījumu par būtiskām objektīvām priekšrocībām, ko attiecīgajā(-s) nozarē(-s) vai tirgos ir jāļauj panākt rīcībai, kuras mērķis vai sekas ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci, ir jānorāda, ka pamatlietā aplūkoti noteikumi var mudināt profesionālā futbola klubus piesaistīt un trenēt jaunus spēlētājus, tādā veidā palielināt konkurenci ar apmācību. Tomēr vienīgi iesniedzējtiesai, ņemot vērā lietas dalībnieku iesniegtos vai vēl iesniedzamos konkrētos ekonomiskā, statistiskā vai cita rakstura argumentus un pierādījumus, būs jālemj par šo pamudinājumu faktisko raksturu, par efektivitātes ieguvumu, kas no tiem izriet, apjomu apmācības ziņā, kā arī par to, vai šie efektivitātes ieguvumi ir tādi, kas var kompensēt minēto noteikumu izraisīto negatīvo ietekmi uz konkurenci.
- 130 Attiecībā uz otro nosacījumu, saskaņā ar kuru aplūkotajai rīcībai ir jābūt labvēlīgai ietekmei uz lietotājiem – neatkarīgi no tā, vai runa ir par profesionāļiem, patērētājiem starpniekiem vai gala patērētājiem dažādajās attiecīgajās nozarēs vai tirgos – ir jāuzsver, ka šajā gadījumā jēdziens “lietotāji” vispirms ietver profesionālā futbola klubus un pašus spēlētājus. Plašāk raugoties, tiem ir pievienojami arī gala “patērētāji”, kas šī termina ekonomiskajā izpratnē ir skatītāji klātienē vai televīzijas skatītāji. Attiecībā uz šiem pēdējiem *a priori* nevar izslēgt, ka dažiem no tiem interese par starpklubu sacensībām līdzās citiem parametriem ir atkarīga no klubu, kuri tajās piedalās, atrašanās vietas un no vietējo spēlētāju dalības šo klubu komandās. Iesniedzējtiesai, ņemot vērā lietas dalībnieku jau iesniegtos vai vēl iesniedzamos konkrētos argumentus un pierādījumus, tostarp būs jālemj par to, vai tirgū, kuru pamatlietā aplūkoti noteikumi ietekmē vispirms, proti, klubu veiktās spēlētāju pieņemšanas darbā tirgū, šiem noteikumiem ir faktiskā labvēlīga ietekme ne tikai uz spēlētājiem, bet arī uz visiem klubiem, skatītājiem klātienē un televīzijas skatītājiem, vai arī, kā tika norādīts Tiesā, šie noteikumi praksē darbojas par labu noteiktām klubu kategorijām, bet vienlaikus kaitē citām.
- 131 Attiecībā uz trešo nosacījumu par pamatlietā aplūkoto noteikumu absolūti nepieciešamo raksturu iesniedzējtiesai, ņemot vērā lietas dalībnieku iesniegtos vai vēl iesniedzamos konkrētos argumentus un pierādījumus, būs jāpārbauda, vai Tiesā minētie alternatīvie pasākumi, proti, prasību attiecībā uz spēlētāju apmācību noteikšana profesionālā futbola klubiem licenču saņemšanai, tāda finansējuma vai finansiālu stimulu sistēmas ieviešana, kas paredzēti it īpaši mazajiem klubiem, vai klubu, kuri veic spēlētāju apmācību, izmaksu tiešas kompensācijas sistēma, būtu pasākumi, kas atbilstu Savienības tiesībām (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1995. gada 15. decembris, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, 108. un 109. punkts, kā arī 2010. gada 16. marts, *Olympique Lyonnais*, C-325/08, EU:C:2010:143, 41.–45. punkts) un būtu konkurenci mazāk ierobežojoši pasākumi.

- 132 Attiecībā uz ceturto nosacījumu par to, vai pamatlietā aplūkotie noteikumi, vienlaikus ierobežojot konkurenci, kurā var iesaistīties profesionālā futbola klubi, piesaistot jau apmācītos spēlētājus, šo konkurenci tādējādi nelikvidē, noteicošais elements ir tas, kādā līmenī ir noteiktas spēles protokolā iekļaujamo “vietējo spēlētāju” minimālās proporcijas attiecībā pret kopējo tajā iekļaujamo spēlētāju skaitu. Komisija it īpaši norādīja, ka, salīdzinot ar līdzīgiem noteikumiem, ar kuriem tai ir nācies iepazīties, šīs minimālās proporcijas tai nešķiet nesamērīgas, pat ņemot vērā to, ka profesionālā futbola klubiem faktiski var būt vajadzīgs vai tie var vēlēties piesaistīt lielāku skaitu “vietējo spēlētāju”, lai nodrošinātos pret tādiem riskiem kā nelaimes gadījumi vai saslīmšana. Tomēr tikai iesniedzējtiesai galu galā būs jālemj par šo aspektu.
- 133 Šis salīdzinājums ir jāveic, cik vien iespējams salīdzinot situāciju, kas izriet no aplūkotajiem konkurences ierobežojumiem, ar situāciju, kāda būtu pastāvējusi attiecīgajā tirgū, ja konkurence tajā nebūtu tikusi kavēta, ierobežota vai izkropļota šo ierobežojumu dēļ.
- 134 Turpretī apstākļi, ka pamatlietā aplūkotie noteikumi ir piemērojami visām *UEFA* un *URBSFA* starpklubu sacensībām, kā arī visiem profesionālā futbola klubiem un visiem spēlētājiem, kas piedalās šajās sacensībām, nav noteicošs. Šis elements ir nepieciešami saistīts ar pašu tādu apvienību pastāvēšanu, kurām noteiktā teritorijā ir reglamentējošas pilnvaras, kuru ievērošana ir saistoša visiem uzņēmumiem, kas ir šo apvienību dalībnieki, kā arī visām personām, kuras ir tām piederīgas.
- 135 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem, ciktāl tie attiecas uz LESD 101. pantu, ir jāatbild šādi:
- LESD 101. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā noteikumi, kurus pieņēmusi apvienība, kas ir atbildīga par futbola sacensību rīkošanu Eiropas mērogā, un kurus īstenojušas gan šī apvienība, gan nacionālās futbola apvienības, tās biedres, un atbilstoši kuriem katram klubam, kas piedalās šajās sacensībās, ir noteikts pienākums iekļaut spēlētāju sarakstā, kā arī reģistrēt spēles protokolā minimālo tādu spēlētāju skaitu, kuri ir trenējušies vai nu šajā pašā klubā, vai tās nacionālās apvienības teritorijā, kurā šis klubs ietilpst, kā arī noteikumi, kurus pieņēmusi apvienība, kas ir atbildīga par futbola sacensību rīkošanu valsts mērogā, un ar kuriem katram klubam, kas piedalās šajās sacensībās, ir noteikts pienākums iekļaut spēlētāju sarakstā, kā arī reģistrēt spēles protokolā minimālo tādu spēlētāju skaitu, kuri ir trenējušies šīs apvienības teritorijā, ja ir pierādīts, ka, pirmām kārtām, šie uzņēmumu apvienības lēmumi var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un, otrām kārtām, to mērķis vai sekas ir ierobežot konkurenci starp profesionālā futbola klubiem, ja vien otrajā no minētajiem gadījumiem ar pārlicinošiem argumentiem un pierādījumiem netiek pierādīts, ka tos vienlaikus pamato vēlme sasniegt vienu vai vairākus leģitīmus mērķus un tie ir absolūti nepieciešami šim nolūkam;
  - LESD 101. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas šādiem uzņēmumu apvienības lēmumiem, ja tie izrādās pretrunā šā panta 1. punktam, ļauj piešķirt atbrīvojumu no šā 1. punkta piemērošanas tikai tad, ja ar pārlicinošiem argumentiem un pierādījumiem tiek pierādīts, ka ir izpildīti visi tam paredzētie nosacījumi.

C. Par prejudiciālajiem jautājumiem, ciktāl tie attiecas uz LESD 45. pantu

1. Par netiešas diskriminācijas vai šķēršļa darba ņēmēju pārvietošanās brīvībai pastāvēšanu

- 136 Pirmkārt, ir jānorāda, ka LESD 45. pantam, kuram ir tieša iedarbība, ir pretrunā jebkurš pasākums, gan ar pilsonību pamatots, gan tāds, kas piemērojams neatkarīgi no pilsonības, ar ko tiek radīta nelabvēlīgāka situācija Savienības pilsoņiem, kuri vēlas veikt saimniecisko darbību kādas citas dalībvalsts, kas nav viņu izcelsmes dalībvalsts, teritorijā, tiem liedzot vai tos atturot atstāt savu izcelsmes dalībvalsti (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1995. gada 15. decembris, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, 93.–96. punkts, kā arī 2010. gada 16. marts, *Olympique Lyonnais*, C-325/08, EU:C:2010:143, 33. un 34. punkts).
- 137 Šajā gadījumā, kā norādījusi iesniedzējtiesa, no tādu noteikumu kā *URBSFA* noteikumi paša formulējuma un struktūras izriet, ka tie pirmajā brīdī šķiet tādi, kas var radīt nelabvēlīgāku situāciju profesionālā futbola spēlētājiem, kuri vēlas veikt saimniecisko darbību citas dalībvalsts, kas nav viņu izcelsmes dalībvalsts, proti, Beļģijas, teritorijā, un kuri neatbilst šajos noteikumos paredzētajiem nosacījumiem. Lai gan šie noteikumi nav tieši pamatoti ar pilsonības vai dzīvesvietas kritēriju, tomēr to pamatā ir saikne, kam ir skaidrs “nacionāls” raksturs, un tas tā ir divu iemeslu dēļ, kā it īpaši norādījusi Komisija. Pirmām kārtām, minētajos noteikumos “vietējie spēlētāji” ir definēti kā spēlētāji, kuri ir trenējušies kādā “Beļģijas” klubā. Otrām kārtām, tajos profesionālā futbola klubiem, kas vēlas piedalīties *URBSFA* futbola starpkлубu sacensībās, ir noteikts pienākums iekļaut spēlētāju sarakstā un reģistrēt spēles protokolā minimālo tādu spēlētāju skaitu, kuri atbilst noteiktajiem nosacījumiem, lai šie klubi attiecīgi kvalificētos.
- 138 Tādējādi minētie noteikumi ierobežo to spēlētāju, kuri nevar atsaukties uz šādu “nacionāla” rakstura saikni, iespēju tikt iekļautiem šo klubu spēlētāju sarakstā un tikt reģistrētiem spēles protokolā, un tātad tikt laistiem laukumā šajos klubos. Kā norādīts šā sprieduma 60. punktā, apstāklim, ka tādējādi runa ir par spēlētāju dalību komandā, nevis formāli par šo spēlētāju nodarbinātības iespēju, nav nozīmes, jo dalība spēlēs un sacensībās ir minēto spēlētāju darbības galvenais mērķis.
- 139 Tādējādi, kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumā 43. un 44. punktā, pamatlietā aplūkoti noteikumi var radīt netiešu diskrimināciju pret spēlētājiem, kas ir citu dalībvalstu pilsoņi, jo šie noteikumi galvenokārt var kaitēt tiem.
- 140 No tā izriet, ka šie noteikumi pirmšķietami pārkāpj darba ņēmēju pārvietošanās brīvību, ja vien iesniedzējtiesas veicamajās pārbaudēs netiks konstatēts citādi.

2. Par iespējama pamatojuma esamību

- 141 Nevalstiskas izcelsmes pasākumi ir pieļaujami, pat ja tie rada šķēršļus kādai LESD nostiprinātai pārvietošanās vai aprites brīvībai, ja ir pierādīts, pirmām kārtām, ka to pieņemšanu pamato legītims vispārējo interešu mērķis, kurš ir saderīgs ar šo Līgumu un tādējādi nav tikai ekonomiska rakstura, un, otrām kārtām, ka ar tiem tiek ievērots samērīguma princips, kas nozīmē, ka tie var nodrošināt šā mērķa sasniegšanu un nepārsniedz tā sasniegšanai nepieciešamo (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1995. gada 15. decembris, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, 104. punkts, 2010. gada 16. marts, *Olympique Lyonnais*, C-325/08, EU:C:2010:143, 38. punkts, kā arī 2019. gada 13. jūnijs, *TopFit* un *Biffi*, C-22/18, EU:C:2019:497, 48. punkts). Attiecībā konkrētāk uz nosacījumu par šādu

pasākumu spēju [sasniegt noteikto mērķi], ir jāatgādina, ka uzskatīt, ka šie pasākumi var nodrošināt minētā mērķa sasniegšanu, var vienīgi tad, ja tie patiešām atbilst centieniem to sasniegt saskanīgi un sistemātiski (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2009. gada 8. septembris, *Liga Portuguesa de Futebol Profissional* un *Bwin International*, C-42/07, EU:C:2009:519, 61. punkts, kā arī 2020. gada 6. oktobris, Komisija/Ungārija (Augstākā izglītība), C-66/18, EU:C:2020:792, 178. punkts).

- 142 Tāpat kā tas ir valstiskas izcelsmes pasākumu gadījumā, arī šo nevalstiskas izcelsmes pasākumu autoram ir jāpierāda, ka šie abi kumulatīvie nosacījumi ir izpildīti (pēc analogijas skat. spriedumus, 2016. gada 21. janvāris, Komisija/Kipra, C-515/14, EU:C:2016:30, 54. punkts, un 2020. gada 18. jūnijs, Komisija/Ungārija (Biedrošanās pārskatāmība), C-78/18, EU:C:2020:476, 77. punkts).
- 143 Šajā gadījumā iesniedzējtiesai tātad būs jālemj par to, vai pamatlietā aplūkotie *URBSFA* noteikumi atbilst minētajiem nosacījumiem, ņemot vērā lietas dalībnieku iesniegtos argumentus un pierādījumus.
- 144 Tādējādi ir jāatgādina, pirmkārt, ka, ņemot vērā gan LESD 165. pantā atzīto sporta sociālo un audzinošo nozīmi, gan, plašāk raugoties, sporta svarīgumu Eiropā, ko Tiesa ir vairākkārt uzsvērusi, mērķis veicināt jaunu profesionālā futbola spēlētāju piesaistīšanu un apmācīšanu ir uzskatāms par leģitīmu vispārējo interešu mērķi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1995. gada 15. decembris, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, 106. punkts, un 2010. gada 16. marts, *Olympique Lyonnais*, C-325/08, EU:C:2010:143, 39. punkts).
- 145 Otrkārt, attiecībā uz tādu noteikumu kā pamatlietā aplūkotie spēju sasniegt konkrēto mērķi vispirms ir jānorāda, ka ar šo mērķi noteiktos gadījumos un ar noteiktiem nosacījumiem var pamatot pasākumus, kuri, lai gan nav tādi, kas drošā un iepriekš izmērāmā veidā garantētu jauno spēlētāju piesaistīšanas un apmācīšanas pieaugumu vai lielāku intensitāti, tomēr spēj radīt faktiskus un nozīmīgus pamudinājumus šajā ziņā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1995. gada 15. decembris, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, 108. un 109. punkts, kā arī 2010. gada 16. marts, *Olympique Lyonnais*, C-325/08, EU:C:2010:143, 41.–45. punkts).
- 146 Turpinot ir jānorāda, ka, ciktāl ar tādiem noteikumiem kā pamatlietā aplūkotie *URBSFA* noteikumi profesionālā futbola klubiem, kas vēlas piedalīties šīs apvienības futbola starpklubu sacensībās, ir noteikts pienākums iekļaut spēlētāju sarakstā un reģistrēt spēles protokolā minimālo tādu spēlētāju skaitu, kuri ir trenējušies kādā šīs apvienības klubā, neatkarīgi no tā, kurš ir šis klubs, šo noteikumu spēja nodrošināt to, ka tiek sasniegts mērķis veicināt jaunu spēlētāju piesaistīšanu un apmācīšanu vietējā mērogā, būs jāizvērtē iesniedzējtiesai, ņemot vērā visus atbilstīgos elementus.
- 147 Šajā ziņā iesniedzējtiesai it īpaši būs jāņem vērā tas, ka minētie noteikumi, ar kuriem visi jaunie spēlētāji ir nostādīti vienādā situācijā neatkarīgi no tā, kurā attiecīgās nacionālās futbola apvienības klubā tie ir trenējušies, var nebūt faktiski un nozīmīgi pamudinājums daži no klubiem, it īpaši tiem, kuriem ir lieli finanšu resursi, piesaistīt jaunus spēlētājus, lai šie klubi paši tos apmācītu. Gluži pretēji, šāda jauno spēlētāju piesaistīšanas un apmācīšanas politika, kuras dārgo, ilgo un gadījuma raksturu attiecībā uz konkrēto klubu Tiesa jau ir uzsvērusi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 16. marts, *Olympique Lyonnais*, C-325/08, EU:C:2010:143, 42. punkts), ir nostādīta vienādā situācijā ar to spēlētāju piesaistīšanu, kurus jau ir apmācījis kāds cits tai pašai apvienībai piederīgs klubs, neatkarīgi no šā otra kluba atrašanās vietas minētās apvienības teritorijā. Tieši ieguldījumi vietējā līmenī jaunu spēlētāju apmācīšanā, it īpaši ja tos

veic mazi klubi, attiecīgā gadījumā sadarbojoties ar citiem tā paša apgabala, iespējams, pārrobežu dimensijas klubiem, ir tie, kas palīdz pildīt sporta sociālo un audzinošo funkciju (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 16. marts, *Olympique Lyonnais*, C-325/08, EU:C:2010:143, 44. punkts).

- 148 Treškārt, kā izriet no šā sprieduma 131. un 132. punkta, būs jāizvērtē pamatlietā aplūkoto noteikumu nepieciešamība un samērīgums, it īpaši minimālais skaits “vietējo spēlētāju”, kas atbilstoši šiem noteikumiem ir jāiekļauj klubu spēlētāju sarakstā un jāreģistrē spēles protokolā; tas jāvērtē, ņemot vērā minētajā sarakstā un protokolā norādāmo spēlētāju kopējo skaitu.
- 149 Iesniedzējtiesai būs padziļināti un visaptveroši jāpārbauda visi šā sprieduma iepriekšējos punktos minētie elementi un attiecīgā gadījumā citi elementi, kurus tā uzskatītu par atbilstīgiem, ņemot vērā šo spriedumu ievērojot pamatlietas pušu jau iesniegtos vai vēl iesniedzamos argumentus un pierādījumus.
- 150 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem, ciktāl tie attiecas uz LESD 45. pantu, ir jāatbild, ka šis pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam pretrunā ir noteikumi, kurus pieņēmusi apvienība, kas ir atbildīga par futbola sacensību rīkošanu valsts mērogā, un ar kuriem katram klubam, kas piedalās šajās sacensībās, ir noteikts pienākums iekļaut spēlētāju sarakstā, kā arī reģistrēt spēles protokolā minimālo tādu spēlētāju skaitu, kuri ir trenējušies šīs apvienības teritorijā, ja vien netiek pierādīts, ka ar šiem noteikumiem saskanīgi un sistemātiski var nodrošināt, ka tiek sasniegts mērķis vietējā līmenī veicināt jaunu profesionālā futbola spēlētāju piesaistīšanu un apmācīšanu, un ka tie nepārsniedz to, kas nepieciešams šā mērķa sasniegšanai.

V. Par tiesāšanās izdevumiem

- 151 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) **LESD 101. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā noteikumi, kurus pieņēmusi apvienība, kas ir atbildīga par futbola sacensību rīkošanu Eiropas mērogā, un kurus īstenojušas gan šī apvienība, gan nacionālās futbola apvienības, tās biedres, un atbilstoši kuriem katram klubam, kas piedalās šajās sacensībās, ir noteikts pienākums iekļaut spēlētāju sarakstā, kā arī reģistrēt spēles protokolā minimālo tādu spēlētāju skaitu, kuri ir trenējušies vai nu šajā pašā klubā, vai tās nacionālās apvienības teritorijā, kurā šis klubs ietilpst, kā arī noteikumi, kurus pieņēmusi apvienība, kas ir atbildīga par futbola sacensību rīkošanu valsts mērogā, un ar kuriem katram klubam, kas piedalās šajās sacensībās, ir noteikts pienākums iekļaut spēlētāju sarakstā, kā arī reģistrēt spēles protokolā minimālo tādu spēlētāju skaitu, kuri ir trenējušies šīs apvienības teritorijā, ja ir pierādīts, ka, pirmām kārtām, šie uzņēmumu apvienības lēmumi var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un, otrām kārtām, to mērķis vai sekas ir ierobežot konkurenci starp profesionālā futbola klubiem, ja vien otrajā no minētajiem gadījumiem ar pārliecinošiem argumentiem un pierādījumiem netiek pierādīts, ka tos vienlaikus pamato vēlme sasniegt vienu vai vairākus leģitīmus mērķus un tie ir absolūti nepieciešami šim nolūkam.**

- 2) LESD 101. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas šādiem uzņēmumu apvienības lēmumiem, ja tie izrādās pretrunā šā panta 1. punktam, ļauj piešķirt atbrīvojumu no šā 1. punkta piemērošanas tikai tad, ja ar pārlicinošiem argumentiem un pierādījumiem tiek pierādīts, ka ir izpildīti visi tam paredzētie nosacījumi.
- 3) LESD 45. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā noteikumi, kurus pieņēmusi apvienība, kas ir atbildīga par futbola sacensību rīkošanu valsts mērogā, un ar kuriem katram klubam, kas piedalās šajās sacensībās, ir noteikts pienākums iekļaut spēlētāju sarakstā, kā arī reģistrēt spēles protokolā minimālo tādu spēlētāju skaitu, kuri ir trenējušies šīs apvienības teritorijā, ja vien netiek pierādīts, ka ar šiem noteikumiem saskanīgi un sistemātiski var nodrošināt, ka tiek sasniegts mērķis vietējā līmenī veicināt jaunu profesionālā futbola spēlētāju piesaistīšanu un apmācīšanu, un ka tie nepārsniedz to, kas nepieciešams šā mērķa sasniegšanai.

[Paraksti]